

Euroopan unionin virallinen lehti

C 378

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

56. vuosikerta
24. joulukuuta 2013Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

SUOSITUKSET

Neuvosto

2013/C 378/01	Neuvoston suositus, annettu 9 päivänä joulukuuta 2013, jäsenvaltioissa toteutettavista romanien integraatiota edistävistä tuloksellisista toimenpiteistä	1
---------------	--	---

Euroopan komissio

2013/C 378/02	Komission suositus, annettu 27 päivänä marraskuuta 2013, haavoittuvassa asemassa olevia rikoksesta epäiltyjä ja syytettyjä koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä	8
---------------	--	---

2013/C 378/03	Komission suositus, annettu 27 päivänä marraskuuta 2013, rikoksesta epäiltyjen tai syytettyjen oikeudesta oikeusapuun rikosoikeudellisissa menettelyissä	11
---------------	--	----

Euroopan keskuspankki

2013/C 378/04	Euroopan keskuspankin suositus, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan unionin neuvostolle Banque centrale du Luxembourgin ulkopuolisista tilintarkastajista (EKP/2013/51)	15
---------------	--	----

FI

Hinta:
3 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

II Tiedonannot

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDONANNOT

Euroopan komissio

2013/C 378/05	SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta ⁽¹⁾	16
2013/C 378/06	SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta ⁽¹⁾	17
2013/C 378/07	SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen – Tapaukset, joita komissio ei vastusta ⁽¹⁾	18
2013/C 378/08	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.7100 – New Mountain Capital/Alexander Mann Solutions) ⁽²⁾	19
2013/C 378/09	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.6844 – GE/Avio) ⁽²⁾	19
2013/C 378/10	Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen (Asia COMP/M.7096 – Eni ULX/Liverpool Bay JV) ⁽²⁾	20

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Euroopan komissio

2013/C 378/11	Euron kurssi	21
2013/C 378/12	Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksessaan 28. kesäkuuta 2013 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/39.847/E-BOOKS – Esittelijä: Liettua	22
2013/C 378/13	Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus – E-BOOKS (Penguin) (COMP/39.847)	23

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 9 päivänä joulukuuta 2013,

jäsenvaltioissa toteutettavista romanien integraatiota edistävistä tuloksellisista toimenpiteistä

(2013/C 378/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan yhdessä sen 19 artiklan 1 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan mukaan tasa-arvo on eräs unionin perustana olevista arvoista. Mainitun perussopimuksen 3 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan unioni torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää sekä edistää lapsen oikeuksien suojelua.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 10 artiklan mukaan unioni pyrkii politiikkojensa ja toimiensa määrittelyssä ja toteuttamisessa torjumaan kaiken rotuun tai etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän.
- (3) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 19 artiklan 1 kohdan nojalla neuvosto voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi.
- (4) Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohdan mukaan kielletään kaikenlainen syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen tai kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen tai muuhun sellaiseen seikkaan.

- (5) Neuvoston direktiivissä 2000/43/EY ⁽¹⁾ asetetaan puitteet, joilla torjutaan rotuun tai etniseen alkuperään perustuvaa syrjintää koko unionissa työllisyyden ja koulutuksen, sosiaalisen suojelun (myös sosiaaliturvan ja terveydenhuollon), sosiaalietuuksien sekä tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan aloilla, asuminen mukaan lukien.

- (6) Tässä suosituksessa samoin kuin muissa Euroopan parlamentin ja neuvoston poliittisissa asiakirjoissa termiä ”romani” käytetään yläkäsitteenä, johon sisältyy enemmän tai vähemmän samanlaisia kulttuurisia ominaisuuksia omaavia ihmisryhmiä, kuten sintit, travellerit, kaaleet ja liikkuva väestö niiden mahdollisesta liikkuvuudesta riippumatta.

- (7) Monet unionissa asuvat romanit kärsivät yhä ankarasta köyhyydestä, sosiaalisesta syrjäytymisestä ja syrjinnästä ja kohtaavat edelleen perusoikeuksiensa käyttöä hankaloittavia esteitä, mikä altistaa heidät hyväksikäytölle esimerkiksi ihmiskaupan kautta. Tästä syystä olisi harkittava entistä tuloksellisempia sosiaalisia osallistamistoimenpiteitä, jotka on sovitettu romanien tilanteeseen ja tarpeisiin.

- (8) Romanilasten tilanne unionissa on erityisen huolestuttava. Tämä johtuu monista eri tekijöistä, jotka tekevät heistä erityisen haavoittuvia ja alttiita muun muassa terveyteen, asumisolosuhteisiin ja ravitsemukseen liittyville ongelmille, syrjäytymiselle, syrjinnälle, rasismille ja väkivallalle. Romanilasten sosiaalinen syrjäytyminen liittyy

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2000/43/EY, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2000, rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22).

usein siihen, että heidän syntymäänsä ei merkitä rekisteriin eikä heillä ole henkilöasiakirjoja, heidän osallistumisensa varhaiskasvatukseen ja korkeakoulutukseen on vähäistä ja useat heistä keskeyttävät koulunkäynnin. Eriytyminen on vakava este laadukkaaseen koulutukseen pääsemiselle. Jotkin romanilapset joutuvat myös ihmiskaupan ja työvoiman hyväksikäytön uhreiksi.

- (9) Laillisesti jäsenvaltioissa oleskelevat romanit, jotka ovat Euroopan unionin ulkopuolisten maiden kansalaisia, voivat myös joutua haavoittuvaan asemaan, erityisesti kun heillä on samat huonot elinolot kuin monilla unionin kansalaisuuden omaavilla romaneilla, minkä lisäksi he kohtaavat haasteita, jotka ovat yhteisiä monille unionin ulkopuolelta tulleille siirtolaisille.
- (10) Unionin sisäisen liikkuvuuden yhteydessä on kunnioitettava unionin kansalaisten oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja sen käytön edellytyksiä, joihin kuuluvat riittävien varojen ja kattavan sairausvakuutusturvan omaaminen, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY⁽¹⁾ mukaisesti, samalla kun myös pyritään parantamaan romanien elinoloja ja jatketaan toimia, joilla edistetään heidän taloudellista ja sosiaalista integraatiotaan sekä lähtö- että oleskelujäsenvaltioissa.
- (11) Romanien tilanteesta ja vapaasta liikkuvuudesta Euroopan unionissa 9 päivänä syyskuuta 2010 ja romaniväestön osallistamista koskevasta EU:n strategiasta 9 päivänä maaliskuuta 2011 annetuissa Euroopan parlamentin päätöslauselmissa kehoitettiin komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään nykyisiä unionin strategioita ja välineitä romanien yhteiskunnallis-taloudellisen osallistamisen varmistamiseksi.
- (12) Huhtikuun 5 päivänä vuonna 2011 antamassaan tiedonannossa "EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien kansallisille integrointistrategioille" komissio rohkaisi jäsenvaltioita laatimaan kokonaisvaltaisen lähestymistavan tai jatkamaan sellaisen kehittämistä ja hyväksymään tavoitteita koulutuksen, työllisyyden, terveydenhuollon ja asumisen aloilla, jotta romanien integraatiota voidaan nopeuttaa.
- (13) Neuvosto antoi 19 päivänä toukokuuta 2011 päätelmät "EU:n puitekehys vuoteen 2020 ulottuville romanien integraatiota edistävälle kansallisille strategioille". Päätelmissä jäsenvaltiot sitoutuivat edistämään romaniväestön sosiaalista ja taloudellista osallisuutta.

- (14) Kesäkuun 23 ja 24 päivänä vuonna 2011 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti panemaan ripeästi täytäntöön 19 päivänä toukokuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät. Erityisesti olisi laadittava tai päivitettävä romanien integraatiota edistävät jäsenvaltioiden kansalliset strategiat tai yhdennetyt toimenpidekokonaisuudet tai kehitettävä niitä osana romanien tilanteen kohentamista koskevia laajempia sosiaalisen osallisuuden politiikkoja.
- (15) Toukokuun 21 päivänä vuonna 2012 esitetyssä tiedonannossaan "Romanien integraatiota edistävät kansalliset strategiat: EU:n puitekehysten täytäntöönpano alulle" komissio esitti tulokset romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden ja yhdennettujen toimenpidekokonaisuuksien ensimmäisestä arvioinnista ja kehotti jäsenvaltioita harkitsemaan useita muutoksia asioiden eteenpäin viemiseksi.
- (16) Komissio on tehostanut romanien integraatiosta jäsenvaltioiden kanssa käymäänsä vuoropuhelua erityisesti perustamalla lokakuussa 2012 romanien integraatiota edistävien kansallisten yhteysviranomaisten verkoston, jossa keskustellaan ratkaisusta yksilöityihin haasteisiin. Marras- ja joulukuussa 2012 ryhmä romanien integraatiota edistäviä kansallisia yhteysviranomaisia jatkoi keskustelua siitä, kuinka romanien integraatiota jäsenvaltioissa edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta voitaisiin parantaa. Ryhmä raportoi keskusteluista sittemmin romanien integraatiota edistävien kansallisten yhteysviranomaisten verkostolle.
- (17) Kesäkuun 26 päivänä 2013 esittämässään tiedonannossa "Eteneminen romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden täytäntöönpanossa" komissio korosti uusien toimien tarvetta, jotta voidaan mahdollisimman nopeasti varmistaa tarvittavat edellytykset romanien integraation edistymistä nopeuttavien toimenpiteiden tuloksekasta täytäntöönpanoa varten.
- (18) Maaliskuun 3 päivänä 2010 esitetty komission tiedonanto "Eurooppa 2020: Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia", jäljempänä 'Eurooppa 2020 –strategia', on antanut uutta vauhtia köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnalle asettamalla yhteiset eurooppalaiset tavoitteet, joiden mukaan on vähennettävä niiden ihmisten määrää, jotka ovat vaarassa joutua köyhyyteen ja syrjäytyä sosiaalisesti, samoin kuin koulunsa keskeyttäneiden määrää, ja nostettava koulutustasoa ja lisättävä työllisyyttä. Romanien integraatio on olennainen osa unionin ja jäsenvaltioiden tähän liittyviä samansuuntaisia ponnisteluja. Tässä yhteydessä talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson nykyisellä ohjausjärjestelmällä edistetään maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoa, ja 20 päivänä kesäkuuta 2013 annetuissa neuvoston päätelmissä "Kasvu ja yhteenkuuluvuutta tukevat sosiaaliset investoinnit" annetaan lisää ohjeita, joiden avulla voidaan varmistaa, että kasvu on osallistavaa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77).

(19) Kun otetaan huomioon edellä esitetyt näkökohdat ja yksilöidyt puutteet, romanien integraatiota edistävien toimenpiteiden tuloksellisuutta on parannettava ja seurattava. Tämä olisi tehtävä kunnioittaen täysin toissijaisuusperiaatetta ja jäsenvaltioiden ensisijaista vastuuta tällä

alalla ottaen huomioon, että tietojenkeruu etnisin perustein voi olla arkaluonteinen asia ja todeten, että jäsenvaltioiden olisi valittava omat seurantamenetelmänsä, mukaan lukien asianmukaiset tietojenkeruumenetelmät, sekä mahdolliset indikaattorinsa.

- (20) Tämä suositus perustuu romaniväestön integraatiota koskeviin eri suosituksiin, jotka on esitetty aiemmin Euroopan parlamentin päätöslauselmissa, neuvoston päätelmissä ja komission tiedonannoissa. Sen tarkoituksena on täydentää syrjinnän vastaista voimassa olevaa unionin lainsäädäntöä, jotta voidaan tehostaa sen täytäntöönpanoa ja valvontaa.
- (21) Tämä suositus ei koske kansalaisuuteen perustuvaa erilaista kohtelua eikä vaikuta jäsenvaltioiden alueella oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten eikä kansalaisuudettomien henkilöiden oikeudellista asemaa tai oikeudellisen aseman oikeusvaikutuksia koskeviin kansallisen tai unionin lain mukaisiin säännöksiin ja edellytyksiin.
- (22) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1303/2013 ⁽¹⁾ kehoitetaan jäsenvaltioita omaksumaan tarvittaessa yhdennetty lähestymistapa, jolla vastataan köyhydestä eniten kärsivien maantieteellisten alueiden tai suurimmassa syrjintä- tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien kohderyhmien tarpeisiin ja kiinnitetään erityistä huomiota syrjäytyneisiin yhteisöihin. Ohjelmakautta 2014–2020 koskevaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 1304/2013 ⁽²⁾ sisältyy investointeja koskeva Euroopan sosiaalirahaston (ESR) prioriteetti, jossa keskitytään syrjäytyneiden yhteisöjen, kuten romanien, sosioekonomiseen integraatioon, ja jolla täydennetään muita Euroopan rakenne- ja investointirahastoja (ERI -rahastot) ⁽³⁾,

TOTEAA SEURAAVAA:

TARKOITUS

Tämän suosituksen tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille ohjausta niiden romanien integraatiota edistävien toimenpiteiden vaikuttavuuden lisäämiseksi ja tehostaa niiden romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden tai yhdennettujen toimenpidekokonaisuuksien täytäntöönpanoa osana laajempia

sosiaalisen osallisuuden politiikkoja, joilla pyritään kohentamaan romanien tilannetta ja kuroma an umpeen romanien ja valtaväestön välisiä kuiluja.

Romaniväestön koko ja sen sosiaalinen ja taloudellinen tilanne poikkeavat huomattavasti toisistaan eri jäsenvaltioissa. Sen vuoksi romanien integraatiota koskevat kansalliset toimintamallit olisi räätälöitävä vastaamaan kulloisiakin erityisolosuhteita ja -tarpeita, esimerkiksi hyväksymällä tai toteuttamalla edelleen politiikkoja, joita laajemmassa yhteydessä sovelletaan syrjäytyneisiin ja muita heikommassa asemassa oleviin väestöryhmiin, kuten romaneihin.

Tässä suosituksessa keskitytään nimenomaisesti romanien integraation edistämistoimenpiteisiin pyrkimättä kuitenkaan jättämään ulkopuolelle muita syrjäytyneitä ja heikossa asemassa olevia väestöryhmiä. Integraatiotoimenpiteiden tulisi perustua samoihin periaatteisiin keskenään vertailukelpoisissa olosuhteissa.

SUOSITTELEE, ETTÄ JÄSENVALTIOT

1. MERKITTÄVÄT POLIITTISET ASIAKYSYMYKSET

Tulokselliset toimenpiteet

- 1.1 Toteuttavat romanien täyden yhdenvertaisuuden edistämiseksi käytännössä tuloksellisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan heidän yhdenvertainen kohtelunsa ja heidän perusoikeuksiansa, kuten koulutuksen, työpaikan, terveydenhuoltopalvelujen ja asunnon saannin, kunnioittaminen. Tämä tavoite voidaan saavuttaa joko yleisten toimenpiteiden tai kohdennettujen toimenpiteiden avulla, mukaan lukien haittoja ehkäisevät tai hyvittävät erityiset toimenpiteet, tai yhdistämällä niitä molempia, kiinnittäen erityistä huomiota sukupuoliluottuvuuteen.
- 1.2 Toteuttavat toimenpiteitä, jotka voivat perustua sosiaalitaloudellisiin indikaattoreihin, joita ovat esimerkiksi korkea pitkäaikaistyöttömyys, koulutustaso ja terveyttä koskevat parametrit. Vaihtoehtoisesti toimenpiteissä voidaan keskittyä maantieteellisiin välinputoaja-alueisiin ja/tai väestöryhmän perusteella eriytyneisiin alueisiin.

Koulunkäyntimahdollisuudet

- 1.3 Toteuttavat tehokkaita toimenpiteitä sen takaamiseksi, että romanipoikia ja -tyttöjä kohdellaan yhdenvertaisesti ja että heillä on täysimääräiset mahdollisuudet saada laadukasta yleiskoulutusta ja sen varmistamiseksi, että kaikki romanioppilaat suorittavat vähintään pakollisen koulutuksen ⁽⁴⁾. Tämä tavoite voidaan saavuttaa esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1304/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan sosiaalirahastosta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1081/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 470).

⁽³⁾ ERI -rahastoja ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR), koheesiorahasto, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) ja Euroopan meri- ja kalatalousrahasto.

⁽⁴⁾ Lapsen oikeus saada opetusta on vahvistettu lapsen oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen 28 artiklassa.

- a) poistetaan mahdollinen koulujen eriytyminen;
- b) lopetetaan mahdollinen romanioppilaiden asiaton sijoittaminen erityisopetusta tarjoaviin kouluihin;
- c) vähennetään koulunkäyntinsä kesken jättävien määrää ⁽¹⁾ kaikissa koulutusasteissa, muun muassa toisen asteen koulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa;
- d) lisätään pääsyä varhaiskasvatukseen ja nostetaan varhaiskasvatuksen laatua muun muassa antamalla tarvittaessa kohdennettua tukea;
- e) tarkastellaan yksittäisten oppilaiden tarpeita ja käsitellään niitä tiiviissä yhteistyössä heidän perheittensä kanssa;
- f) käytetään osallistavia ja räätälöityjä opetus- ja oppimismenetelmiä, muun muassa tukiopetusta oppimisvaikeuksista kärsiville sekä toimenpiteitä luku- ja kirjoitustaidottomuuden torjumiseksi, ja edistetään koulun ulkopuolisen toiminnan saatavuutta ja käyttöä;
- g) kannustetaan vanhempia osallistumaan enemmän koulutyöhön ja parannetaan tarpeen mukaan opettajakoulutusta,
- h) kannustetaan romaneja osallistumaan keski- ja korkeasteen koulutukseen ja saattamaan se päätökseen;
- i) tarjotaan laajemmin toista mahdollisuutta palata kouluun ja pääsyä aikuiskoulutukseen sekä tuetaan koulutusasteesta toiseen siirtymistä ja työmarkkinoille pääsyä helpottavien taitojen hankintaa.

Työllistymismahdollisuudet

- 1.4 Toteuttavat tehokkaita toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että romanit saavat yhtäläisen kohtelun työmarkkinoille pääsyssä ja yhtäläiset työllistymismahdollisuudet. Tämä tavoite voidaan saavuttaa esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:
- a) tuetaan ensimmäisen työpaikan saamista, ammatillista koulutusta, työssä oppimista, elinikäistä oppimista ja ammattitaidon kehittämistä;
 - b) tuetaan itsenäistä ammatinharjoittamista ja yrittäjyyttä;
 - c) annetaan tasa-arvoiset mahdollisuudet käyttää yleistä julkista työnvälitystä yksittäisten työnhakijoiden tukipalvelujen ohella, keskitytään henkilökohtaiseen neu-

vontaan ja yksilölliseen toimintasuunnitteluun ja edistetään tarvittaessa työllistymismahdollisuuksia siviilihallinnon piirissä

- d) poistetaan työmarkkinoille (takaisin)pääsyn esteitä, myös syrjintää.

Terveystieteiden saatavuus

- 1.5 Toteuttavat tehokkaita toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että romaneja kohdellaan yhtäläisesti yleisesti saatavilla oleviin terveydenhuoltopalveluihin pääsyssä ⁽²⁾ yleisten kelpoisuusperusteiden nojalla. Tämä tavoite voidaan saavuttaa esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

- a) poistetaan valtaväestön saatavilla olevan terveydenhuoltojärjestelmän piiriin pääsyn mahdolliset esteet;
- b) parannetaan kansallisten terveydenhuoltopalvelujen yleensä tarjoamien terveystarkastusten, äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen ja perhesuunnittelun sekä seksuaalija lisääntymisterveydenhuollon saatavuutta;
- c) parannetaan niiden ilmaisten rokotusohjelmien saatavuutta, jotka kohdennetaan lapsiin ja niiden rokotusohjelmien saatavuutta, jotka kohdennetaan erityisesti riskialteimpiin ryhmiin ja/tai syrjäytyneillä ja/tai etäisillä alueilla asuviin,
- d) lisätään tietoisuutta terveyttä ja terveydenhuoltoa koskevista kysymyksistä.

Asunnon saanti

- 1.6 Toteuttavat tehokkaita toimia sen takaamiseksi, että romaneja kohdellaan yhtäläisesti asunnon saannissa. Tämä tavoite voidaan saavuttaa esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

- a) poistetaan alueellinen erottelu, ja edistetään eri väestöryhmien asumista samoilla alueilla;
- b) edistetään syrjimätöntä pääsyä sosiaaliseen asumiseen;
- c) tarjotaan leiriytymispaikkoja kiertäville romaneille paikallisten tarpeiden mukaan;
- d) varmistetaan yleishyödyllisten palvelujen (kuten veden, sähkön ja kaasun) saanti ja infrastruktuuriin pääsy asuminen osalta kansallisia oikeudellisia edellytyksiä noudattaen.

⁽¹⁾ Katso neuvoston suositus, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2011, koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista (EUVL C 191, 1.7.2011, s. 1). Eräs Eurooppa-neuvoston hyväksymä Eurooppa 2020 -strategian yleistavoite on vähentää koulunkäynnin keskeyttävien osuus alle 10 prosenttiin ja varmistaa, että vähintään 40 prosenttia nuorista suorittaa korkea-asteen tutkinnon tai vastavan.

⁽²⁾ Tämä suositus ei rajoita direktiivin 2004/38/EY niiden säännösten soveltamista, joissa edellytetään, että unionissa liikkuvilla unionin kansalaisilla "on itseään ja perheenjäseniään varten riittävät varat niin, että he eivät oleskelunsa aikana muodostu rasitteeksi vastaanottavan jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmälle, ja kattava sairausvakuutus turva vastaanottavassa jäsenvaltiossa".

1.7 Tarvittaessa varmistavat, että kaupunkien elvyttämishankkeita koskevat paikallisviranomaisten hakemukset sisältävät yhdenmukaisia asumistoimenpiteitä syrjäytyneiden yhteisöjen hyväksi.

1.8 Edistävät paikallisyhteisöjen omia kehittämishankkeita ja/tai yhdenmukaisia alueellisia investointeja, joita tuetaan EIR -rahastoista.

Rahoitus

1.9 Osoittavat riittävästi rahoitusta kansallisten ja paikallisten strategioidensa ja toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoon ja seurantaan kaikista käytettävissä olevista rahoituslähteistä (paikalliset, kansalliset, unionin ja kansainväliset), jotta romanien integraatiota koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa yleisin tai kohdennetuin toimenpitein.

1.10 Sosiaalisen osallisuuden edistämistä sekä köyhyyden ja syrjinnän torjumista, mukaan lukien muun muassa romanien kaltaisten syrjäytyneiden yhteisöjen sosioekonomisen integraatio, olisi helpotettava osoittamalla vähintään 20 prosenttia Euroopan sosiaalirahaston kokonaisvaroista kussakin jäsenvaltiossa ihmisiin tehtäviin investointeihin asetuksen (EU) N:o 1304/2013 3 ja 4 artiklan mukaisesti.

1.11 Romaniyhteisöjensä koosta sekä sosiaalisesta ja taloudellisesta tilanteesta sekä romaniväestön ja valtaväestön välisestä kuilusta ja monien jäsenvaltioiden eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä todetuista haasteista riippuen toteuttavat asianmukaisia toimenpiteitä romanien integraation sisällyttämiseksi kumppanuussopimusten EIR -rahastojen käyttöä ⁽¹⁾ vuosina 2014–2020 koskeviin painopisteisiin.

1.12 Parantavat hallinto-, seuranta- ja arviointivalmiuksia EIR -rahastojen teknisellä tuella ja helpottavat kansallisten ja unionin rahastojen käyttöä paikallisviranomaisten ja kansalaisjärjestöjen valmiuksien kehittämisen tukemiseen, jotta nämä voivat toteuttaa hankkeita tehokkaasti.

1.13 Kohdentavat romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden tai yhdenmukaisen toimenpidekokonaisuuksien täytäntöönpanoon tarkoitetun julkisen rahoituksen romanien erityistarpeisiin tai eniten köyhyydestä tai sosiaalisesta syrjäytymisestä kärsiville maantieteellisille alueille ja ottavat huomioon sukupuoliluottuvuuden.

2. MONIALAISET TOIMENPITEET

Syrjinnän torjuminen

2.1 Jatkat ponnisteluja sen varmistamiseksi, että direktiivin 2000/43/EY noudattamista valvotaan tehokkaasti käytännössä, erityisesti huolehtimalla siitä, että niiden kansalliset, alueelliset ja paikalliset hallinnolliset määräykset eivät ole syrjiviä eivätkä johda väestöryhmien erilläänpitokäytäntöihin. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiaan-

kuuluvaa oikeuskäytäntöä olisi käytettävä apuna sen varmistamisessa, että tähän liittyvissä määräyksissä ja käytännöissä noudatetaan ihmisoikeuksia.

2.2 Toteuttavat tarvittaessa sekä alue- että paikallistasolla toimenpiteitä romanien erottelun lopettamiseksi. Erottelua torjuihin politiikkoihin ja toimenpiteisiin olisi liitettävä paikallisille virkamiehille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille sekä romaneille itselleen suunnatut asianmukaiset koulutus- ja tiedotusohjelmat, joihin kuuluu koulutusta ja tiedotusta ihmisoikeuksien suojelusta.

2.3 Varmistavat, että pakkohäädöissä noudatetaan täysimääräisesti unionin lainsäädäntöä ja muita kansainvälisiä ihmisoikeusvelvoitteita, kuten Euroopan ihmisoikeussopimusta.

2.4 Toteuttavat toimenpiteitä, joilla torjutaan kaikilla yhteiskunnan aloilla romanien syrjintää ja romaneihin kohdistuvia ennakkoluuloja, joita kutsutaan toisinaan romani-vastaisuudeksi. Tällaisiin toimenpiteisiin voivat kuulua seuraavat:

a) lisätään tietoisuutta romanien integraation eduista sekä romaniyhteisöissä että valtaväestön keskuudessa;

b) lisätään valtaväestön tietoisuutta yhteiskuntien eri luonteesta ja valvutetaan yleistä mielipidettä romanien kohtaamista osallisuutta koskevista ongelmista, muun muassa tarvittaessa puuttumalla näihin seikkoihin kansalaiskasvatusta koskeissa opetussuunnitelmissa ja opetusmateriaaleissa;

c) toteutetaan tehokkaita toimenpiteitä romanien vastaisen retoriikan ja vihapuheen torjumiseksi ja puututaan rasistiseen, stereotyyppiseen tai muuten leimaavaan kielenkäyttöön tai muuhun käyttäytymiseen, joka voisi yllyttää romanien syrjintää.

Romanilasten ja -naisten suojelu

2.5 Torjuvat kaikenlaista romanilasten ja -naisten syrjintää, muun muassa moninkertaista syrjintää, ja torjuvat naisia ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa ja perheväkivaltaa, ihmiskauppaa, alaikäisten avioliittoja ja pakkoavioliittoja sekä kerjäämistä, johon osallistuu lapsia, erityisesti valvomalla lainsäädännön noudattamista. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki asiaankuuluvat toimijat, muun muassa viranomaiset, kansalaisyhteiskunta

⁽¹⁾ EAKR:ää voidaan käyttää terveydenhuollon, koulutuksen ja asumisen alan infrastruktuurihankkeiden tukemiseen.

ja romaniyhteisöt, otetaan mukaan tähän toimintaan. Tähän liittyen jäsenvaltioita kannustetaan tekemään rajat ylittävissä tilanteissa keskinäistä yhteistyötä.

Köyhyyden vähentäminen sosiaalisten investointien avulla

2.6 Torjuvat heikossa asemassa olevien, myös romanien, köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä investoimalla henkiseen pääomaan ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskeviin politiikkoihin. Tämä tavoite voidaan saavuttaa esimerkiksi seuraavilla toimenpiteillä:

- a) tuetaan romaneja heidän elämänsä kaikissa vaiheissa alkaen mahdollisimman varhain ja käsitellään järjestelmällisesti niitä riskejä, joita he kohtaavat, esimerkiksi investoimalla laadukkaaseen osallistavaan varhaiskasvatukseen, kohdennettuihin nuorisotakuujärjestelmiin, elinikäiseen oppimiseen ja aktiivista ikääntymistä edistäviin toimenpiteisiin;
- b) harjoitetaan aktivointia edistäviä politiikkoja ja tarjotaan mahdollisuuksia tukemalla (takaisin)pääsyä työmarkkinoille kohdennetuilla tai yleisillä työllisyystukijärjestelmillä ja edistetään osallistavia työmarkkinoita puuttamalla työpaikalla ilmenevään syrjintään;
- c) lisätään kansallisen lainsäädännön mukaisesti heikossa asemassa oleville, myös romaneille, myönnettävien sosiaalietuuksien ja sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja kestävyyttä yhteenliitetymillä sosiaalipolitiikoilla, yksinkertaistamalla menettelyjä ja torjumalla petoksia ja virheitä; varmistetaan sosiaalipujärjestelmien käyttö ja tarjotaan riittävä toimeentulotuki niille, joilla on siihen oikeus.

2.7 Romaniväestöjensä koon ja sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen huomioon ottaen harkitsevat romanien integraation ottamista yhdeksi kansallisten uudistusohjelmien tai kansallisten sosiaalialan kertomustensa keskeiseksi näkökohdaksi Eurooppa 2020-strategian yhteydessä.

Voimaannuttaminen

2.8 Tukevat romanien aktiivista kansalaisuutta edistämällä heidän yhteiskunnallista, taloudellista, poliittista ja kulttuurista osallistumistaan yhteiskuntaan, myös paikallistasolla, koska romanien aktiivisella osallistumisella myös heidän edustajiensa ja organisaatioidensa kautta on ratkaiseva merkitys heidän elinolojensa parantamisessa sekä heidän sosiaalisen osallisuutensa edistämisessä.

2.9 Silloin, kun se on tarkoituksenmukaista paikallisten integraatiotoimien kannalta, edistävät pätevien romaneihin erikoistuneiden sovittelijoiden koulutusta ja työllistämistä ja käyttävät sovittelua yhtenä toimenpiteenä, jolla puututaan eriarvoisuuteen, jota romanit kohtaavat laadukkaaseen koulutukseen pääsyssä sekä työpaikan, terveydenhuollon ja asunnon saannissa.

2.10 Toteuttavat valistuskampanjoita, jotta romanien keskuudessa voidaan lisätä tietoisuutta heidän oikeuksistaan (erityisesti suhteessa syrjintään ja oikeussuojakeinojen käyttömahdollisuuksiin) ja velvollisuuksistaan kansalaisina.

3. RAKENTEELLISET TOIMENPITEET

Paikallinen toiminta

- 3.1 Kunnioittaen alue- ja paikallisviranomaisten toimivaltuuksia kannustavat kyseisiä viranomaisia kehittämään paikallisia toimintasuunnitelmia tai -strategioita tai paikallisia toimenpidekokonaisuuksia sosiaalista osallisuutta koskevien politiikkojen laajemmissa puitteissa; niihin voi sisältyä perusuria, vertailuarvoja ja mitattavia tavoitteita romanien integraatiota varten sekä asianmukainen rahoitus.
- 3.2 Ottavat alue- ja paikallisviranomaiset ja paikallisen kansalaisyhteiskunnan mukaan kehittämään, toteuttamaan ja seuraamaan kansallisia strategioita tai yhdenmukaisia toimenpidekokonaisuuksia sosiaalista osallisuutta koskevien politiikkojen laajemmissa puitteissa. Asiaankuuluvat edustajat ja sidosryhmät olisi otettava mukaan kumppanuussopimuksiin ja toimintaohjelmiin, jotka yhteisrahoitetaan EIR -rahastoista. Keskus- ja paikallisviranomaisten olisi toimittava yhteistyössä strategioiden täytäntöönpanemiseksi.

Tätä varten tukevat paikallisviranomaisia, jotta helpotetaan toimenpidekokonaisuuksien täytäntöönpanoa paikallistasolla.

- 3.3 Pyrkivät paikallistasolla sellaisia romanitautaisia perheitä koskevaan yhtenäiseen lähestymistapaan, jotka kärsivät monista ongelmista, kuten koulunkäynnin keskeyttämisestä, velkaantumisesta, köyhyydestä ja heikosta terveydestä. Tätä varten voitaisiin vahvistaa paikallisviranomaisten valmiuksia noudattaen samalla vastuunjako kussakin jäsenvaltiossa, jotta viranomaiset voivat toimia tehokkaassa yhteistyössä sekä asianomaisten perheiden mutta myös esimerkiksi koulujen, nuorten tukipalvelujärjestöjen, poliisiviranomaisten, kansanterveysjärjestöjen, sosiaalihuollon järjestöjen ja asuntoyhteisöjen kanssa.

Politiikkojen seuranta ja arviointi

- 3.4 Seuraavat ja arvioivat asianmukaisesti kansallisten strategioiden tai yhdenmukaisen toimenpidekokonaisuuksien vaikuttavuutta sosiaalista osallisuutta koskevien politiikkojen laajemmissa puitteissa. Tämä voitaisiin tehdä esimerkiksi määrittämällä perusuria tai mitattavia tavoitteita tai keräämällä asiaankuuluvaa laadullista tai määrällistä tietoa tällaisten strategioiden tai toimenpiteiden sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista sovellettavan, etenkin henkilötietosuojaa koskevan, kansallisen ja unionin lainsäädännön mukaisesti.

3.5 Käyttävät hyväksi kaikkia asiaan kuuluvia empiirisen sosiaalitutkimuksen tai tiedonkeruun keskeisiä indikaattoreita tai menetelmiä, jotta edistymistä voidaan säännöllisin välein seurata ja arvioida erityisesti paikallistasolla siten, että mahdollistetaan tehokas raportointi romanien tilanteesta jäsenvaltioissa Euroopan unionin perusoikeusviraston mahdollisella tuella.

Tasa-arvoista kohtelua edistävät elimet

3.6 Tukevat tasa-arvoista kohtelua edistävien elinten työtä ja institutionaalisia valmiuksia antamalla niille riittävästi resursseja, jotta ne voivat antaa syrjinnän uhreiksi joutuneille romaneille tehokasta oikeudellista ja oikeusapua.

3.7 Edistävät säännöllistä vuoropuhelua romanien integraatiota edistävien kansallisten yhteysviranomaisten ja tasa-arvoista kohtelua edistävien kansallisten elinten välillä.

Romanien integraatiota edistävät kansalliset yhteysviranomaiset

3.8 Antavat romanien integraatiota edistäville kansallisille yhteysviranomaisille riittävät valtuudet ja niiden tehtävää vastaavat resurssit, jotta ne voivat tehokkaasti koordinoida romanien integraatiota edistävien politiikkojen monialaista seurantaan niiden täytäntöönpanoa varten, noudattaen samalla vastuunjakoja kussakin jäsenvaltiossa.

3.9 Ottavat romanien integraatiota edistävät kansalliset yhteysviranomaiset mukaan asiaankuuluvien politiikkojen kehittämistä, rahoitusta ja toteutusta koskeviin päätöksentekoprosesseihin. Romanian integraatiota edistävien kansallisten yhteysviranomaisten olisi helpotettava romanien kansalaisyhteiskunnan osallistumista romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden ja paikallisten toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoon.

Valtioiden rajat ylittävä yhteistyö

3.10 Kannustavat kehittämään valtioiden rajat ylittäviä yhteistyömuotoja kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla ja osallistumaan niihin aktiivisesti, poliittisten aloitteiden ja erityisesti hankkeiden sekä kahden- tai monenvälisen sopimusten avulla, jotta voidaan

- a) koordinoida kysymyksiä, jotka liittyvät rajat ylittävään romanien liikkuvuuteen unionissa; ja
- b) tukea vastavuoroista oppimista ja hyvien toimintatapojen monentamista esimerkiksi rakennerahastoja hallin-

noivien viranomaisten yhteistyöllä tavoitteena suunnitella tuloksellisia romanien integraatiotoimia.

3.11 Edellä 3.10 kohdassa mainitulla valtioiden rajat ylittävällä yhteistyöllä olisi täydennettävä toimenpiteitä, joita toteutetaan romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden ja yhdenmukaisesti toimenpidekokonaisuuksien yhteydessä sosiaalista osallisuutta koskevien politiikkojen laajemmissa puitteissa ja kaikkien olemassa olevien jäsenvaltioiden välisten yhteistyösopimusten, kuten Tonavastrategian, sekä muiden kansainvälisten järjestöjen, kuten Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj), puitteissa.

4. RAPORTOINTI JA JATKOTOIMET

4.1. Ilmoittavat toimenpiteet, jotka toteutetaan tämän suosituksen mukaisesti komissiolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2016.

4.2. Tämän jälkeen ilmoittavat komissiolle vuosittain kaikki uudet toteutetut toimenpiteet kunkin vuoden lopussa sekä tiedot edistymisestä, jota on saatu aikaan romanien integraatiota edistävien kansallisten strategioiden tai yhdenmukaisesti toimenpidekokonaisuuksien toteuttamisessa sosiaalista osallistamista koskevien politiikkojen laajemmissa puitteissa.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

5.1 Varmistamaan, että se käyttää jäsenvaltioiden toimittamia tietoja avuksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle annettavien, romanien integraatiota edistävien strategioiden täytäntöönpanoa koskevien vuosikertomustensa valmistelussa ja Eurooppa 2020 -strategian eurooppalaisen ohjauksen maakohtaisten suositusten muotoilussa.

5.2 Tältä pohjalta seuraamaan tarkoin tilannetta ja arvioimaan viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2019 tarvetta tarkistaa tätä suositusta ja saattaa se ajan tasalle.

Tehty Brysselissä 9 päivänä joulukuuta 2013.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. PABEDINSKIENĖ

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSIION SUOSITUS,

annettu 27 päivänä marraskuuta 2013,

haavoittuvassa asemassa olevia rikoksesta epäiltyjä ja syytettyjä koskevista menettelytakeista rikosoikeudellisissa menettelyissä

(2013/C 378/02)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tällä suosituksella on tarkoitus kannustaa jäsenvaltioita vahvistamaan kaikkien sellaisten epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia, jotka eivät ikänsä, psyykkisen tai fyysisen tilansa tai vammansa vuoksi pysty ymmärtämään rikosoikeudellista menettelyä ja osallistumaan siihen tehokkaasti, jäljempänä 'haavoittuvassa asemassa olevat'.
- (2) Tällä suosituksella on määrä vahvistaa jäsenvaltioiden luottamusta muiden jäsenvaltioiden rikosoikeudellisiin järjestelmiin vahvistamalla vähimmäissäännöt epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisten oikeuksien suojelulle, ja se voi näin parantaa rikosasioissa annettujen päätösten vastavuoroista tunnustamista.
- (3) Tukholman ohjelmassa ⁽¹⁾ painotetaan voimakkaasti yksilön oikeuksien vahvistamista rikosoikeudellisissa menettelyissä. Sen 2.4 kohdassa Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota tekemään ehdotuksia edeten vaiheittain ⁽²⁾ epäiltyjen ja syytettyjen oikeuksien vahvistamisessa.
- (4) Tähän mennessä on hyväksytty kolme toimenpidettä, jotka ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU ⁽³⁾, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU ⁽⁴⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU ⁽⁵⁾.
- (5) Olisi katsottava, että tässä suosituksessa olevat viittaukset epäiltyihin tai syytettyihin, jotka on pidätetty tai jotka ovat menettäneet vapautensa, tarkoittavat kaikkia tilanteita, joissa epäilty tai syytetty rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä riistetään hänen vapautensa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla, siten kuin kyseistä määräystä tulkitaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä.
- (6) On tärkeää, että rikosoikeudellisissa menettelyissä epäiltyjen ja syytettyjen haavoittuvuus havaitaan ja tunnustetaan nopeasti. Tätä varten poliisi-, lainvalvonta- tai oikeusviranomaisten olisi tehtävä alustava arviointi. Toimivaltaisten viranomaisten olisi myös voitava pyytää riippumatonta asiantuntijaa selvittämään, kuinka haavoittuvassa asemassa henkilö on, mitkä ovat hänen tarpeensa ja ovatko jo toteutetut tai suunnitellut henkilöä koskevat toimenpiteet asianmukaisia.
- (7) Epäillyllä tai syytetyllä tai tämän avustajalla olisi oltava oikeus kansallisen lainsäädännön mukaisesti riitauttaa arviointi, joka koskee henkilön mahdollista haavoittuvuutta rikosoikeudellisissa menettelyissä, erityisesti, jos se huomattavasti estää tai rajoittaa henkilön perusoikeuksien toteutumista. Kyseiseen oikeuteen ei sisälly jäsenvaltioiden velvollisuutta säätää erityisestä muutoksenhakumenettelystä, erillisestä mekanismista tai valitusmenettelystä, jossa kyseinen laiminlyönti tai kieltäytyminen voidaan riitauttaa.
- (8) 'Laillisella edustajalla' tarkoitetaan henkilöä, joka edustaa haavoittuvassa olevan etuja ja valvoo tämän oikeudellisia asioita. Tällainen on esimerkiksi tuomioistuimen haavoittuvassa asemassa olevalle henkilölle määräämä edunvalvoja.
- (9) 'Sopivalla aikuisella' sukulaista tai haavoittuvassa asemassa olevaan henkilöön sosiaalisessa suhteessa olevaa henkilöä, joka todennäköisesti asioi viranomaisten kanssa ja mahdollistaa haavoittuvassa asemassa olevan henkilön prosessuaalisten oikeuksien toteutumisen.

⁽¹⁾ EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.⁽²⁾ EUVL C 295, 4.12.2009, s. 1.⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1).⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä (EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1).⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskeissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

- (10) Haavoittuvassa asemassa olevat tarvitsevat asianmukaista apua ja tukea rikosoikeudellisten menettelyjen aikana. Haavoittuvassa asemassa olevan epäillyn tai syytetyn lailliselle edustajalle tai sopivalle aikuiselle olisi tätä varten ilmoitettava mahdollisimman pian epäiltyä tai syytettyä koskevasta rikosoikeudellisesta menettelystä, syytteen luonteesta, prosessuaalisista oikeuksista ja käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista. Lailliselle edustajalle tai sopivalle aikuiselle olisi ilmoitettava mahdollisimman pian mahdollisesta vapaudenmenetyksestä ja syistä siihen, ellei se ole henkilön etujen vastaista.
- (11) Henkilöt, jotka ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, eivät pysty seuraamaan ja ymmärtämään rikosoikeudellisia menettelyjä. Jotta voidaan varmistaa, että heidän oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin toteutuvat, heidän ei pitäisi voida luopua oikeudestaan avustajaan.
- (12) Jotta vapautensa menettäneiden haavoittuvassa asemassa olevien henkilökohtainen koskemattomuus voidaan varmistaa, heidän olisi päästävä lääkärintarkastukseen, jossa arvioidaan, mikä on heidän yleinen kuntonsa ja ovatko heihin mahdollisesti kohdistettavat toimenpiteet sopu- soinnussa heidän kuntonsa kanssa.
- (13) Haavoittuvassa asemassa olevat eivät aina pysty ymmärtämään niiden poliisikuulustelujen sisältöä, joihin he joutuvat. Kuulustelun sisällön mahdollisen kiistämisen ja sen seurauksena kuulustelun tarpeettoman toistamisen välttämiseksi nämä kuulustelut olisi tallennettava audiovisuaalisin keinoin.
- (14) Haavoittuva asema ei saisi – kunkin tapauksen erityisolosuhteet huomioon ottaen – muodostaa estettä sille, että epäilty tai syytetty tutustuu toimivaltaisten viranomaisten hallussa olevaan, kyseistä rikosasiaa koskevaan todistusaineistoon käyttäessään prosessuaalisia oikeuksiaan, jotta oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin toteutuisi.
- (15) Tätä suositusta sovelletaan haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin, jotka ovat neuvoston puitepäättöksen 2002/584/YOS⁽¹⁾ mukaisen luovuttamismenettelyn, jäljempänä 'eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva menettely', kohteena. Täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi sovellettava eurooppalaista pidätysmääräystä koskeviin menettelyihin tässä suosituksessa vahvistettuja prosessuaalisia oikeuksia.
- (16) Tämän suosituksen viittaukset asianmukaisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan vammaisille tehokas oikeussuojakeinojen saatavuus, olisi ymmärrettävä vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 2006 yleissopimuksessa ja erityisesti sen 13 artiklassa määriteltyjen tavoitteiden valossa.
- (17) Jotta haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden kanssa tekemisissä olevat työntekijät olisivat tietoisia näiden henkilöiden erityistarpeista, heille olisi annettava asianmukainen koulutus.
- (18) Tässä suosituksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnus- tettuja periaatteita. Tällä suosituksella pyritään erityisesti edistämään oikeutta vapauteen, oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta puolustukseen.
- (19) Jäsenvaltioiden olisi annettava komissiolle tiedoksi tämän suosituksen johdosta toteuttamansa toimenpiteet (36) kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Komission olisi seurattava ja arvioitava jäsenvaltioiden toteuttamia toimenpiteitä näiden tietojen perusteella.

SUOSITTAA:

1 JAKSO

KOHDE JA SOVELTAMISALA

1. Tässä suosituksessa jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan haavoittuvassa asemassa olevien, rikosoikeudellisissa menettelyissä epäiltyjen ja syytettyjen henkilöiden ja haavoittuvassa asemassa olevien, eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan menettelyn kohteena olevien henkilöiden tiettyjä prosessuaalisia oikeuksia.
2. Haavoittuvassa asemassa olevien erityisiä prosessuaalisia oikeuksia olisi sovellettava siitä lähtien, kun heitä epäillään rikoksesta. Näiden oikeuksien olisi oltava voimassa siihen saakka, kun menettelyt on saatettu päätökseen.
3. Haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt olisi otettava mukaan prosessuaalisten oikeuksiensa käyttämiseen etujensa mukaisesti ottaen huomioon heidän kykynsä ymmärtää menettelyä ja osallistua siihen tehokkaasti.

2 JAKSO

HAAVOITTUVASSA ASEMASSA OLEVIENT OIKEUDET

4. Haavoittuvassa asemassa olevien haavoittuvuus olisi havaittava ja tunnustettava nopeasti. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaikki toimivaltaiset viranomaiset voivat turvautua riippumattoman asiantuntijan tekemään lääkärintarkastukseen haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden havaitsemiseksi sekä heidän haavoittuvuutensa asteen ja heidän tarpeidensa määrittämiseksi. Tämä asiantuntija voi antaa perustellun lausunnon haavoittuvassa asemassa olevaa henkilöä koskevien, jo toteutettujen tai suunniteltujen toimenpiteiden asianmukaisuudesta.

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisestä luovuttamismenettelystä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

3 JAKSO

HAAVOITTUVASSA ASEMASSA OLEVIEN OIKEUDET*Syrjintäkielto*

5. Haavoittuvassa asemassa olevat eivät saisi joutua minkäänlaisen kansallisessa lainsäädännössä tarkoitetun syrjinnän kohteeksi, kun he käyttävät tässä suosituksessa tarkoitettuja prosessuaalisia oikeuksiaan.
6. Haavoittuvassa asemassa oleville myönnettyjä prosessuaalisia oikeuksia olisi kunnioitettava koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan ottaen huomioon heidän haavoittuvuutensa luonne ja aste.

Haavoittuvuusolettama

7. Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön haavoittuvuusolettama, joka koskisi erityisesti henkilöitä, joilla on vakava psyykkinen, älyllinen tai fyysinen vajavuus, aistivamma, mielisairaus tai kognitiivinen häiriö, joka estää heitä ymmärtämästä menettelyä ja osallistumasta siihen tehokkaasti.

Tiedonsaantioikeus

8. Vammaisten olisi saatava pyynnöstä tietoa prosessuaalisista oikeuksistaan saavutettavassa muodossa.
9. Haavoittuvassa asemassa olevalle ja tarvittaessa hänen lailliselle edustajalleen tai sopivalle aikuiselle olisi annettava tieto tässä suosituksessa tarkoitetuista erityisistä prosessuaalisista oikeuksista, erityisesti tiedonsaantioikeuteen liittyvistä oikeuksista, oikeudesta lääkintäapuun, oikeudesta oikeudelliseen avustajaan, yksityisyyden kunnioittamiseen ja tarvittaessa tutkintavankeuteen liittyvistä oikeuksista.
10. Haavoittuvassa asemassa olevan henkilön tai toimivaltaisten viranomaisten nimittämän laillisen edustajan tai sopivan aikuisen, joka avustaa henkilöä, olisi oltava läsnä poliisiaseamalla ja tuomioistuinkäsittelyissä.

Oikeus käyttää oikeudellista avustajaa

11. Jos haavoittuvassa asemassa oleva ei kykene ymmärtämään ja seuraamaan menettelyä, hänen ei pitäisi voida luopua direktiivin 2013/48/EU mukaisesta oikeudesta käyttää oikeudellista avustajaa.

Oikeus lääkintäapuun

12. Haavoittuvassa asemassa olevien olisi saatava systemaattisesti ja säännöllisesti lääkintäapua koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan, jos he ovat menettäneet vapautensa.

Kuulustelujen tallentaminen

13. Haavoittuvassa asemassa olevien mahdollinen kuulusteleminen esitutkintavaiheessa olisi tallennettava audiovisuaalisessa muodossa.

Vapaudenmenetys

14. Jäsenvaltioiden olisi toteuttava kaikki mahdolliset toimet sen varmistamiseksi, että haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden vapaudenmenetys ennen tuomiota on viimeinen keino, oikeasuhteinen toimenpide ja tapahtuu haavoittuvassa asemassa olevan henkilön tarpeisiin soveltuvin edellytyksin. Asianmukaisia toimenpiteitä olisi toteutettava sen varmistamiseksi, että haavoittuvassa asemassa olevilla on pääsy kohtuulliseen majoitukseen, jossa otetaan huomioon heidän erityistarpeensa vapaudenmenetyksen yhteydessä.

Yksityisyys

15. Toimivaltaisten viranomaisten olisi toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä haavoittuvassa asemassa olevien yksityisyyden, henkilökohtaisen koskemattomuuden ja henkilötietojen, kuten potilastietojen, suojaamiseksi koko rikosoikeudellisen menettelyn ajan.

Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevat menettelyt

16. Täytäntöönpanevan jäsenvaltion olisi varmistettava, että haavoittuvassa asemassa olevalla henkilöllä, joka on eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan menettelyn kohteena, on pidätyksen yhteydessä tässä suosituksessa tarkoitettujen prosessuaalisten oikeudet.

Koulutus

17. Haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä koskevissa rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisten poliisi-, lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten olisi saatava erityistä koulutusta.

4 ARTIKLA

SEURANTA

18. Jäsenvaltioiden olisi annettava komissiolle tiedoksi tämän suosituksen johdosta toteuttamansa toimenpiteet viimeistään (36 kuukauden kuluttua sen tiedoksiantamisesta).

5 ARTIKLA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

19. Tämä suositus on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 27 päivänä marraskuuta 2013.

Komission puolesta

Viviane REDING

Varapuheenjohtaja

KOMISSIO SUOSITUS,

annettu 27 päivänä marraskuuta 2013,

rikoksesta epäiltyjen tai syytettyjen oikeudesta oikeusapuun rikosoikeudellisissa menettelyissä

(2013/C 378/03)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Tämän suosituksen tarkoituksena on vahvistaa rikoksesta epäiltyjen tai syytettyjen ja neuvoston puitepäättöksen 2002/584/YOS⁽¹⁾ mukaisissa eurooppalaista pidätysmääräystä koskevilla menettelyissä etsittyjen henkilöiden oikeutta oikeusapuun rikosoikeudellisissa menettelyissä ja siten täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/48/EU⁽²⁾ mukaista oikeutta käyttää avustajaa ja helpottaa tämän oikeuden tosiasiallista käyttöä.
- (2) Oikeus oikeusapuun rikosoikeudellisissa menettelyissä vahvistetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan 3 kohdassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa. Se tunnustetaan myös kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 14 artiklan 3 kohdan d alakohdassa. Peruseriaatteet, joihin oikeusapujärjestelmän on perustuttava, esitetään Yhdistyneiden kansakuntien asiakirjassa Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems (Oikeusavun saatavuutta rikosoikeusjärjestelmissä koskevat periaatteet ja suuntaviivat), jonka YK:n yleiskokous hyväksyi 20 päivänä joulukuuta 2012.
- (3) Avustajan käyttämistä koskevan oikeuden soveltamisalasta ja sisällöstä säädetään direktiivissä 2013/48/EU, eikä minkään tässä suosituksessa pitäisi tulkita rajoittavan asianomaisessa direktiivissä säädettyjä oikeuksia.
- (4) Rikosoikeudellisissa menettelyissä rikoksesta epäillyllä tai syytetyllä on oikeus käyttää avustajaa siitä lähtien, kun toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet hänelle joko virallisella ilmoituksella tai muulla tavoin tiedon siitä, että häntä epäillään tai syytetään rikoksesta, ja riippumatta siitä, onko hän menettänyt vapautensa. Oikeutta käyttää avustajaa sovelletaan siihen saakka, kun kyseinen menettely on saatettu päätökseen, millä tarkoitetaan sen kysymyksen lopullista ratkaisemista, onko epäilty tai syy-

tetty rikoksen tekijä, sekä tarvittaessa tuomion antamista ja muutoksenhaun ratkaisemista. Samaa aikajännettä olisi sovellettava oikeuteen saada oikeusapua.

- (5) 'Avustajalla' tarkoitetaan tässä suosituksessa kaikkia henkilöitä, jotka ovat jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien hyväksytyn elimen antaman akkreditoinnin perusteella, päteviä ja oikeutettuja antamaan oikeudellisia neuvoja ja apua epäillyille ja syytetyille.
- (6) 'Oikeusavulla' tarkoitetaan jäsenvaltion myöntämää rahoitusta ja apua, jolla varmistetaan, että oikeutta avustajaan voidaan käyttää tehokkaasti. Rahoituksen olisi katettava rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille tai syytetyille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevilla menettelyissä etsityille aiheutuvat puolustuksen kulut ja oikeudenkäyntikulut.
- (7) Jos epäillyllä, syytetyllä tai etsityllä ei ole varaa maksaa puolustuksen kuluja tai oikeudenkäyntikuluja tai osaa näistä kuluista, heidän olisi voitava saada oikeusapua siinä määrin kuin oikeuden toteutuminen sitä edellyttää.
- (8) Kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan, epäillyltä tai syytetyltä ei pitäisi edellyttää, että hänen on epäilyksettömästi todistettava varojensa riittämättömyys. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut, että kukin seuraavista kriteereistä olisi otettava huomioon erikseen, kun määritetään, edellyttääkö oikeuden toteutuminen maksuttoman oikeusavun myöntämistä: rikoksen vakavuus, tuomion ankaruus, asian monimutkaisuus ja epäillyn tai syytetyn henkilökohtainen tilanne.
- (9) Lisäksi ihmisoikeustuomioistuin on katsonut, että oikeuden toteutumista koskevan kriteerin olisi periaatteessa katsottava täyttyvän, jos rikosseuraamuksena voi olla vapaudenmenetys.
- (10) Päätös siitä, myönnetäänkö rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä oikeusapua, olisi tehtävä riittävän ajoissa, jotta epäilty tai syytetty voi esittää asiansa konkreettisesti ja tehokkaasti.

⁽¹⁾ Neuvoston puitepäättös 2002/584/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisestä luovuttamismenettelyistä (EYVL L 190, 18.7.2002, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevilla menettelyillä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin (EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1).

(11) Oikeusalan toimijoiden riippumattomuuden vuoksi puolustuksen hoitamisesta päättävät ensisijaisesti epäilty, syytetty tai etsitty henkilö itse ja hänen edustajansa. Jotta voidaan varmistaa oikeudenkäynnin oikeudenmukaisuuden takaamiseksi tarvittava oikeusavun korkea ammatillinen taso, jäsenvaltioiden olisi perustettava tehokkaita järjestelmiä oikeudenkäyntiavustajien yleistä laadunvarmistusta varten. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön oikeudenkäyntiavustajien akkreditointijärjestelmiä. Joka tapauksessa jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että jos oikeusavussa tapahtuu laiminlyönti, joka on ilmeinen tai tuodaan riittävällä tavalla jäsenvaltion tietoon, asiassa ryhdytään toimenpiteisiin.

(12) Puolustusasianajajille ja oikeudesta oikeusapuun päättävälle henkilölle, kuten syyttäjille, tuomareille ja oikeusapulautakuntien jäsenille, olisi annettava asianmukaista koulutusta oikeusavun tosiasiallisen saatavuuden edistämiseksi.

(13) Asianajajan ja asiakkaan välisen luottamuksen tärkeyden vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon epäillyn tai syytetyn toivomukset oikeudenkäyntiavustajan valinnassa. Kuten Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan, viranomaiset voivat kuitenkin jättää tällaiset toivomukset huomiotta, jos niillä on asianmukaiset ja riittävät perusteet katsoa, että tämä on välttämätöntä, jotta oikeus toteutuisi.

(14) Tässä suosituksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa tunnustetut periaatteet. Tällä suosituksella pyritään erityisesti edistämään oikeutta vapauteen, oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta puolustukseen. Suositusta olisi tulkittava ja se olisi pantava täytäntöön tämän mukaisesti.

(15) Siltä osin kuin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa määrätään oikeuksista, jotka vastaavat niitä oikeuksia, joista määrätään ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä eurooppalaisessa yleissopimuksessa, asianomaisten oikeuksien merkityksen ja soveltamisalan olisi oltava sama kuin mainitussa yleissopimuksessa. Tämän suosituksen asiaa koskevia säännöksiä olisi siten tulkittava ja ne olisi pantava täytäntöön kunnioittaen näitä oikeuksia siten kuin niitä on tulkittu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä.

(16) Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle tämän suosituksen johdosta toteuttamistaan toimista.

(17) Komission olisi viimeistään neljän vuoden kuluttua tämän suosituksen tiedoksiantamisesta arvioitava, tarvitaanko lisätoimia, esimerkiksi lainsäädäntötoimenpiteitä, sen varmistamiseksi, että tämän suosituksen tavoitteet saavutetaan kaikilta osin,

SUOSITTAA:

1 JAKSO

KOHDE JA SOVELTAMISALA

1. Tämä suositus koskee rikosoikeudellisissa menettelyissä epäiltyjen tai syytettyjen ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskevissa menettelyissä etsittyjen henkilöiden oikeutta oikeusapuun, ja sillä pyritään varmistamaan, että direktiivin 2013/48/EU mukaista oikeutta avustajaan voidaan käyttää tehokkaasti.

2. Rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyillä tai syytetyillä olisi oltava oikeus oikeusapuun siitä lähtien, kun heitä epäillään rikoksesta. Tämän oikeuden olisi oltava voimassa siihen saakka, kun menettelyt on saatettu päätökseen.

2 JAKSO

OIKEUSAVUN SAATAVUUS

Oikeus oikeusapuun

3. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että epäillyillä, syytetyillä ja etsityillä on tosiasiallinen oikeus oikeusapuun, jotta varmistetaan heidän oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin tämän suosituksen mukaisesti.

4. Epäillylle, syytetylle tai etsitylle olisi myönnettävä oikeusapua ainakin jos hänen taloudellinen tilanteensa on sellainen, ettei hänellä ole varaa maksaa puolustuksen kuluja tai oikeudenkäyntikuluja tai osaa näistä kuluista (tarveharkinta), tai jos oikeusapu on välttämätöntä, jotta oikeus toteutuisi (aiheellisuusharkinta).

5. Olisi toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta kaikki olennaiset tiedot oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä olisivat epäillyn, syytetyn tai etsityn saatavilla vaivattomasti ja ymmärrettävässä muodossa. Näitä tietoja ovat tieto siitä, milloin ja mistä oikeusapua haetaan, selkeät perusteet sen ratkaisemiseksi, onko henkilöllä oikeus oikeusapuun, sekä tieto valitusmahdollisuuksista tilanteissa, joissa oikeusapu on evätty tai oikeudenkäyntiavustajan antama oikeusapu ei riitä.

Tarveharkinta

6. Kun oikeutta oikeusapuun arvioitaessa edellytetään varojen riittämättömyyttä (tarveharkinta), hakijan taloudellista tilannetta olisi arvioitava sellaisten objektiivisten tekijöiden perusteella kuin tulot, omaisuus, perhetilanne, elintaso ja puolustusasianajan käyttämisestä aiheutuvat kulut. Kun oikeusapua haetaan lapselle, olisi otettava huomioon lapsen omat varat, mutta ei hänen vanhempiansa tai vanhempainvastuunkantajan varoja.
7. Jos tarveharkinnassa otetaan huomioon samassa taloudessa asuvan perheen tulot, mutta yksittäiset perheenjäsenet ovat riitaantuneet eikä heillä ole tasavertaista mahdollisuutta käyttää perheen tuloja, olisi otettava huomioon ainoastaan oikeusapua hakevan henkilön tulot.
8. Tutkittaessa epäillyn, syytetyn tai etsityn varojen riittämättömyyttä olisi otettava huomioon kaikki olennaiset tosiseikat.
9. Jos jäsenvaltiot määrittelevät kynnsarvon, jonka ylittyessä henkilön oletetaan pystyvän osittain tai kokonaan maksamaan puolustuksen kulut ja oikeudenkäyntikulut, niiden olisi kynnsarvoa asettaessaan otettava huomioon 6 kohdassa tarkoitettut tekijät. Tällaisen kynnsarvon olemassaolon ei kuitenkaan pitäisi estää henkilöitä, joiden varat ylittävät kynnsarvon, saamasta oikeusapua kuluja tai niiden osaa varten, jos heidän varansa eivät riitä kattamaan käsiteltävänä olevasta asiasta aiheutuvia kuluja.
10. Epäillyltä, syytetyltä tai etsityltä ei pitäisi edellyttää sen todistamista epäilyksettömästi, että hänen varansa eivät riitä kattamaan puolustuksen kuluja ja oikeudenkäyntikuluja.

Aiheellisuusharkinta

11. Kun tutkitaan, edellyttääkö oikeuden toteutuminen oikeusavun myöntämistä (aiheellisuusharkinta), olisi arvioitava muun muassa asian monimutkaisuutta, epäillyn, syytetyn tai etsityn sosiaalista ja henkilökohtaista tilannetta, rikoksen vakavuutta sekä mahdollisen seuraamuksen ankaruutta. Kaikki olennaiset tosiseikat olisi otettava huomioon.
12. Silloin kun henkilöä epäillään tai syytetään rikoksesta, josta voidaan määrätä vankeusrangaistus, ja tilanteissa, joissa oikeudellisen avustajan käyttö on pakollista, olisi katsottava, että oikeusavun myöntäminen edistää oikeuden toteutumista.

13. Jos epäillylle, syytetylle tai etsitylle on myönnetty oikeusapua aiheellisuusharkinnan perusteella, oikeusavun kulut voidaan periä takaisin, jos henkilö tuomitaan lopullisesti rikoksesta, edellyttäen että hänellä on 6–10 kohdan mukaisesti määrittäen varaa maksaa kulut perintäajankohtana.

Oikeusapuhakemuksia koskevat päätökset

14. Oikeusapu olisi myönnettävä tai evättävä riippumattoman toimivaltaisen viranomaisen tekemällä päätöksellä viipymättä riittävän ajoissa, jotta epäilty, syytetty tai etsitty ehtii valmistella puolustustaan tehokkaasti ja konkreettisesti.
15. Epäillyllä, syytetyllä tai etsityllä olisi oltava oikeus siihen, että päätöksiä, jotka koskevat hänen oikeusapuhakemuksensa hylkäämistä kokonaan tai osittain, tarkastellaan uudelleen.
16. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hylkääminen olisi perusteltava kirjallisesti.

3 JAKSO

OIKEUSAVUN TEHOKKUUS JA LAATU*Eri oikeusapujärjestelmissä tarjottavan oikeusavun laatu*

17. Oikeudellisten menettelyjen oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi oikeusapujärjestelmissä tarjottavan oikeusavun olisi oltava korkeatasoista. Sen vuoksi kaikissa jäsenvaltioissa olisi oltava käytössä oikeudenkäyntiavustajien laadunvarmistusjärjestelmiä.
18. Toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava käytössään keinot vaihtaa oikeudenkäyntiavustajaa tai vaatia häntä täyttämään velvoitteensa, jos hän ei ole antanut riittävän laadukasta oikeusapua.
19. Jokaisessa jäsenvaltiossa olisi otettava käyttöön oikeudenkäyntiavustajien akkreditointijärjestelmä ja ylläpidettävä sitä.

Akkreditointi

20. Jäsenvaltioita kehoitetaan vahvistamaan oikeudenkäyntiavustajien akkreditointiperusteet ottaen huomioon parhaat käytänteet.

Koulutus

21. Rikosoikeudellisissa menettelyissä annettavaa oikeusapua koskevien päätösten tekemiseen osallistuvan henkilöstön olisi saatava asianmukaista koulutusta.
22. Korkeatasoisen oikeudellisen neuvonnan ja oikeusavun varmistamiseksi olisi edistettävä oikeusapupalveluja tarjoaville lakimiehille suunnattua koulutusta ja koulutusohjelmien laatimista.

23. Oikeudenkäyntiavustajien akkreditoinnin edellytyksenä olisi mahdollisuuksien mukaan oltava sitoutuminen ammatilliseen täydennyskoulutukseen.

Oikeudenkäyntiavustajan nimittäminen

24. Kansallisissa oikeusapujärjestelmissä olisi oikeudenkäyntiavustajaa valittaessa mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon epäillyn, syytetyn tai etsityn omat toivomukset.
25. Oikeusapujärjestelmässä olisi pyrittävä varmistamaan oikeudellisen edustuksen jatkuvuus siten, että epäilty, syytetty tai etsitty saa halutessaan käyttää aina samaa oikeudenkäyntiavustajaa.
26. Olisi otettava käyttöön avoimia ja vastuullisia järjestelyjä sen varmistamiseksi, että epäilty, syytetty tai etsitty voi tehdä oikeusapujärjestelmän mukaista oikeusapua koskevan omaehtoisen valinnan ilman että häneen pyritään vaikuttamaan aiheettomasti.

4 JAKSO

TIEDONKERUU JA SEURANTA

Tiedonkeruu

27. Jäsenvaltioiden olisi kerättävä tämän suosituksen seurannan kannalta merkityksellisiä tietoja.

Seuranta

28. Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle tämän suosituksen täytäntöönpanemiseksi toteuttamistaan toimista viimeistään (36 kuukauden kuluttua suosituksen tiedoksiantamisesta).

5 JAKSO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

29. Tämä suositus on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 27 päivänä marraskuuta 2013.

Komission puolesta

Viviane REDING

Varapuheenjohtaja

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN SUOSITUS,

annettu 17 päivänä joulukuuta 2013,

Euroopan unionin neuvostolle Banque centrale du Luxembourgin ulkopuolisista tilintarkastajista

(EKP/2013/51)

(2013/C 378/04)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen 27.1 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan keskuspankin (EKP) neuvoston suosittelemat ja Euroopan unionin neuvoston hyväksymät riippumattomat ulkopuoliset tilintarkastajat tarkastavat EKP:n ja sellaisten kansallisten keskuspankkien tilit, joiden rahayksikkö on euro.
- (2) Banque centrale du Luxembourgin nykyisten ulkopuolisten tilintarkastajien toimikausi päättyy tilikauden 2013 tilintarkastuksen jälkeen. Sen vuoksi on tarpeen nimittää uudet ulkopuoliset tilintarkastajat tilikaudesta 2014 alkaen.

- (3) Banque centrale du Luxembourg on valinnut DELOITTE AUDIT SARL:n ulkopuolisiksi tilintarkastajikseen tilikaudiksi 2014–2018,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

On suositeltavaa, että DELOITTE AUDIT SARL nimitetään Banque centrale du Luxembourgin ulkopuolisiksi tilintarkastajiksi tilikaudiksi 2014–2018.

Tehty Frankfurt am Mainissa 17 päivänä joulukuuta 2013.

EKP:n puheenjohtaja
Mario DRAGHI

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen

Tapaukset, joita komissio ei vastusta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti perustamissopimuksen liitteeseen I kuuluvia tuotteita lukuun ottamatta)

(2013/C 378/05)

Päätöksen tekopäivä	14.10.2013	
Valtiontuen viitenumero	SA.36709 (13/N)	
Jäsenvaltio	Puola	
Alue	—	—
Nimike (ja/tai tuensaajayrityksen nimi)	Restoration of forests damaged by adverse weather conditions and prevention measures	
Oikeusperusta	1) Ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich 2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odtwarzania potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 20...	
Toimenpidetyyppi	Ohjelma	—
Tarkoitus	Metsätalous	
Tuen muoto	Muu	
Talousarvio	—	
Tuen intensiteetti	100 %	
Kesto	1.1.2014–31.12.2015	
Toimiala	Metsätalous ja puunkorjuu	
Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ul. Poleczki 33 02-822 Warszawa POLSKA/POLAND	
Muita tietoja	—	

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä / todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla internetsivulla:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen

Tapaukset, joita komissio ei vastusta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti perustamissopimuksen liitteeseen I kuuluvia tuotteita lukuun ottamatta)

(2013/C 378/06)

Päätöksen tekopäivä	4.11.2013	
Valtiontuen viitenumero	SA.37151 (13/N)	
Jäsenvaltio	Tšekki	
Alue	—	—
Nimike (ja/tai tuensaajayrityksen nimi)	Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na zmírnění škod způsobených povodněmi v lesním hospodářství a myslivosti v červnu roku 2013	
Oikeusperusta	1) Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na zmírnění škod způsobených povodněmi v lesním hospodářství a myslivosti v červnu roku 2013 2) Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů 3) Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů 4) Usnesení vlády č. 548 ze dne 24. července 2013, k řešení zmírnění škod způsobených na státním vodohospodářském majetku, zemědělském a lesním majetku v důsledku povodně v červnu 2013 (včetně přílohy – souhrnné vyčíslení škod) 5) Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	
Toimenpidetyyppi	Ohjelma	—
Tarkoitus	Luonnonmullistusten aiheuttaman tuhon korvaaminen	
Tuen muoto	Suora avustus	
Talousarvio	Kokonaistalousarvio: 28 CZK (miljoonaa) Vuotuinen talousarvio: 28 CZK (miljoonaa)	
Tuen intensiteetti	80 %	
Kesto	31.12.2014 saakka	
Toimiala	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut, Metsätalous ja puunkorjuu	
Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite	Ministerstvo zemědělství Těšnov 17 117 05 Praha 1 ČESKÁ REPUBLIKA	
Muita tietoja	—	

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä / todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla internetsivulla:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisen valtiontuen hyväksyminen**Tapaukset, joita komissio ei vastusta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti perustamissopimuksen liitteeseen I kuuluvia tuotteita lukuun ottamatta)

(2013/C 378/07)

Päätöksen tekopäivä	4.11.2013	
Valtiontuen viitenumero	SA.36895 (13/N)	
Jäsenvaltio	Slovenia	
Alue	Slovenia	—
Nimike (ja/tai tuensaajayrityksen nimi)	Pomoč za izgube zaradi neugodnih vremenskih razmer – suša 2012	
Oikeusperusta	Program odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi suše leta 2012 (Sklep Vlade RS, št. 84400-1/2013/4, sprejet na 4. seji, z dne 11.4.2013).	
Toimenpidetyyppi	Ohjelma	—
Tarkoitus	Luonnonmullistusten aiheuttaman tuhon korvaaminen, Luonnonmullistukset tai muut poikkeukselliset tapahtumat	
Tuen muoto	Suora avustus	
Talousarvio	Kokonaistalousarvio: 0,3 miljoonaa euroa Vuotuinen talousarvio: 0,3 miljoonaa euroa	
Tuen intensiteetti	45 %	
Kesto	31.12.2015 saakka	
Toimiala	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut	
Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite	Ministrstvo za kmetijstvo in okolje Dunajska cesta 22 SI-1000 Ljubljana SLOVENIJA	
Muita tietoja	—	

Päätöksen teksti (ilman luottamuksellisia tietoja) on julkaistu todistusvoimaisella kielellä / todistusvoimaisilla kielillä seuraavalla internetsivulla:

<http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen
(Asia COMP/M.7100 – New Mountain Capital/Alexander Mann Solutions)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 378/08)

Komissio päätti 13 päivänä joulukuuta 2013 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavilla vain englannin kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla:

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
- sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) asiakirjanumerolla 32013M7100. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta.

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen

(Asia COMP/M.6844 – GE/Avio)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 378/09)

Komissio päätti 1 päivänä heinäkuuta 2013 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavilla vain englannin kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla:

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
- sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) asiakirjanumerolla 32013M6844. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta.

Ilmoitetun keskittymän vastustamatta jättäminen
(Asia COMP/M.7096 – Eni ULX/Liverpool Bay JV)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 378/10)

Komissio päätti 19 päivänä joulukuuta 2013 olla vastustamatta edellä mainittua keskittymää ja todeta sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Päätös perustuu neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan. Päätöksen koko teksti on saatavilla vain englannin kielellä, ja se julkistetaan sen jälkeen kun siitä on poistettu mahdolliset liikesalaisuudet. Päätös on saatavilla:

- komission kilpailun pääosaston verkkosivuilla (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>); sivuilla on monenlaisia hakukeinoja sulautumapäätösten löytämiseksi, muun muassa yritys-, asianumero-, päivämäärä- ja alakohtaiset hakemistot,
 - sähköisessä muodossa EUR-Lex-sivustolta (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) asiakirjanumerolla 32013M7096. EUR-Lex on Euroopan yhteisön oikeuden online-tietokanta.
-

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

EUROOPAN KOMISSIO

Euron kurssi ⁽¹⁾

23. joulukuuta 2013

(2013/C 378/11)

1 euro =

Rahayksikkö	Kurssi	Rahayksikkö	Kurssi
USD Yhdysvaltain dollaria	1,3702	AUD Australian dollaria	1,5320
JPY Japanin jeniä	142,38	CAD Kanadan dollaria	1,4524
DKK Tanskan kruunua	7,4612	HKD Hongkongin dollaria	10,6248
GBP Englannin punttaa	0,83770	NZD Uuden-Seelannin dollaria	1,6697
SEK Ruotsin kruunua	8,9873	SGD Singaporen dollaria	1,7349
CHF Sveitsin frangia	1,2257	KRW Etelä-Korean wonia	1 453,63
ISK Islannin kruunua		ZAR Etelä-Afrikan randia	14,1583
NOK Norjan kruunua	8,3975	CNY Kiinan juan renminbiä	8,3151
BGN Bulgarian leviä	1,9558	HRK Kroatian kunaa	7,6395
CZK Tšekin korunaa	27,574	IDR Indonesian rupiaa	16 607,59
HUF Unkarin forinttia	298,52	MYR Malesian ringgitiä	4,5117
LTL Liettuan litiä	3,4528	PHP Filippiinien pesoa	60,825
LVL Latvian latia	0,7022	RUB Venäjän ruplaa	44,8968
PLN Puolan zlotya	4,1597	THB Thaimaan bahtia	44,780
RON Romanian leuta	4,4810	BRL Brasilian realia	3,2504
TRY Turkin liiraa	2,8660	MXN Meksikon pesoa	17,7681
		INR Intian rupiaa	84,7030

⁽¹⁾ Lähde: Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksessaan 28. kesäkuuta 2013 antama lausunto päätösluonnoksesta asiassa COMP/39.847/E-BOOKS

Esittelijä: Liettua

(2013/C 378/12)

1. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä komission päätösluonnoksessaan esittämistä kilpailuongelmista.
 2. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä komission kanssa siitä, että toiminta saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
 3. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä siitä, että komission esiin tuomat kilpailuongelmat voidaan ratkaista Penguinin ehdottamilla sitoumuksilla.
 4. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä sitoumusten riittävydestä.
 5. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä sitoumusten kestosta.
 6. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä siitä, että sitoumukset olisi tehtävä sitoviksi kokonaisuudessaan.
 7. Neuvoa-antava komitea on samaa mieltä siitä, että sitoumukset huomioon ottaen ja rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan 2 kohdan soveltamista ei ole enää perusteita päätösluonnoksessa mainittuihin kilpailuongelmiin liittyville komission toimille Penguinia vastaan.
 8. Neuvoa-antava komitea pyytää komissiota ottamaan huomioon muut keskustelussa esiin tuodut seikat.
 9. Neuvoa-antava komitea suosittelee tämän lausunnon julkaisemista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
-

Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus ⁽¹⁾**E-BOOKS (Penguin)****(COMP/39.847)**

(2013/C 378/13)

- (1) Tämä menettely koskee väitteitä tietyistä yhdenmukaistetuista menettelytavoista, jotka liittyvät sähkökirjojen myyntiin kuluttajille.
- (2) Komissio antoi 12. joulukuuta 2012 asetuksen (EY) N:o 1/2003 ⁽²⁾ 9 artiklaan perustuvan päätöksen sähkökirjojen myynnistä kuluttajille. Päätös on osoitettu neljälle kustantamolle (Hachette, Harper Collins, Holtzbrinck/Macmillan ja Simon & Schuster) ⁽³⁾ sekä Applelle. Päätöksellä neljä kustantamoa ja Apple velvoitettiin noudattamaan antamia sitoumuksia ja menettely päätettiin niiden osalta ⁽⁴⁾.
- (3) Koska Penguin-konsernin ⁽⁵⁾ emoyhtiö Pearson ei esittänyt sitoumuksia, komissio jatkoi tutkimuksia, jotka koskivat Pearsonin toimintaa ja sen yhteensopivuutta SEUT-sopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan kanssa.
- (4) Penguin, joka on kaupallisten sähkökirjojen myyjä Pearson-konsernissa, esitti komissiolle 16. huhtikuuta 2013 sitoumuksia ⁽⁶⁾ vastauksena 1. maaliskuuta 2013 tehdyssä alustavassa arvioinnissa esitettyihin huolenaiheisiin.
- (5) *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistiin 19. huhtikuuta 2013 asetuksen (EY) N:o 1/2003 27 artiklan 4 kohdan mukainen tiedonanto ⁽⁷⁾, jossa esitetään yhteenveto asiasta ja sitoumuksista ja kehoitetaan asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään huomautuksensa sitoumuksista kuukauden kuluessa tiedonannon julkaisemisesta. Huomautuksia ei ole esitetty. Näin ollen komissio katsoo neljää kustantamoa ja Applea vastaan aloitetun menettelyn ensimmäisen osan osalta, että kilpailuongelmien ratkaisemiseksi esitetyt sitoumukset ovat riittäviä.
- (6) Asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan 1 kohdan mukaisessa päätöksessään komissio määrää Penguinin esittämät sitoumukset sitä velvoittaviksi ja katsoo, että komission jatkotoimille ei annettujen sitoumusten valossa ole enää aihetta ja että asiaa koskeva menettely olisi näin ollen päätettävä.
- ⁽¹⁾ Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan tehtävästä ja toimivaltuuksista tietyissä kilpailuasioita koskevissa menettelyissä 13 päivänä lokakuuta 2011 annetun Euroopan komission puheenjohtajan päätöksen 2011/695/EU (EUVL L 275, 20.10.2011, s. 29) 16 ja 17 artiklan mukaisesti.
- ⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2003, annettu 16 päivänä joulukuuta 2002, perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta (EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1).
- ⁽³⁾ Hachette Livre SA, HarperCollins Publishers, L.L.C. ja HaperCollins Publishers Limited, Georg von Holtzbrinck GmbH & Co. KG ja Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck GmbH, Simon & Schuster, Inc. Simon & Schuster (UK) Ltd ja Simon & Schuster Digital Sales, Inc.
- ⁽⁴⁾ Joulukuun 12 päivänä 2012 annettu komission päätös C(2012) 9288 osoitteessa http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39847/39847_26804_4.pdf. Ks. myös kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajana loppukertomus (EUVL C 73, 13.3.2013, s. 15) osoitteessa [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013XX0313\(02\):FI:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013XX0313(02):FI:NOT)
- ⁽⁵⁾ Penguin Publishing Company Limited, The Penguin Group, Penguin Group (USA) Inc. ja Dorling Kindersley Holdings Limited, niiden seuraajat ja siirronsaajat sekä kaikki niiden tytäryhtiöt, osastot ja konserni- ja kumppanuusyritykset, jäljempänä 'Penguin'.
- ⁽⁶⁾ Penguinin esittämät sitoumukset ovat nähtävillä osoitteessa http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39847/39847_27098_5.pdf
- ⁽⁷⁾ Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 27 artiklan 4 kohdan mukainen komission tiedonanto asiassa COMP/39.847/E-BOOKS (EUVL C 112, 19.4.2013, s. 9).

- (7) Yksikään menettelyn toisen osan osapuoli ei ole esittänyt pyyntöjä tai kanteluja ⁽¹⁾. Tämän vuoksi katson, että asiassa on kunnioitettu kaikkien osapuolten menettelyllisiä oikeuksia.

Brysselissä 28 päivänä kesäkuuta 2013.

Michael ALBERS

⁽¹⁾ Päätöksen 2011/695/EU 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti menettelyn osapuolet, jotka asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan mukaisesti tarjoavat sitoumuksia, voivat saattaa asian kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan tutkittavaksi missä tahansa menettelyn vaiheessa osapuolten menettelyllisten oikeuksien tosiasiallisen toteutumisen varmistamiseksi.

**Tiivistelmä komission päätöksestä,
annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013,
euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan
mukaisesta menettelystä**

(Asia COMP/39.847/E-BOOKS)

(tiedoksiannettu numerolla C(2013) 4750)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 378/14)

Komissio antoi 25 päivänä heinäkuuta 2013 päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä. Komissio julkaisee osapuolten nimet ja päätöksen olennaisen sisällön sekä mahdollisesti määrättävät seuraamukset neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ⁽¹⁾ 30 artiklan säännösten mukaisesti ottaen samalla huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

1. JOHDANTO

- (1) Päätös on osoitettu seuraaville yrityksille: Penguin Random House Limited (entinen The Penguin Publishing Company Limited) ja Penguin Group (USA), LLC (entinen Penguin Group (USA), Inc.) (yhdessä "Penguin") ⁽²⁾. Päätös koskee Penguinin toimintaa osallistumisessa mahdolliseen yhdenmukaistettuun menettelytapaan sähköisten kirjojen myynnissä kuluttajille.

2. MENETTELY

- (2) Komissio aloitti 1 päivänä joulukuuta 2011 menettelyn, jonka kohteena olivat Apple Inc. (jäljempänä 'Apple'), Hachette Livre SA (jäljempänä 'Hachette'), HarperCollins Publishers Limited ja HarperCollins Publishers L.L.C. (yhdessä "Harper Collins"), Georg von Holtzbrinck GmbH & Co. KG ja Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck GmbH (yhdessä "Holtzbrinck/Macmillan"), Simon & Schuster, Inc., Simon & Schuster (UK) Ltd ja Simon & Schuster Digital Sales Inc. (yhdessä "Simon & Schuster"), (jäljempänä kaikki yhdessä "neljä kustantamoa"), ja Penguin (kaikista yhdessä käytetään jäljempänä ilmausta "viisi kustantamoa"). Syynä menettelyn aloittamiseen olivat alustavat epäilyt mahdollisesta yhdenmukaisen menettelytavan noudattamisesta näiden osapuolten välillä vähittäismyyntihintojen nostamiseksi Euroopan talousalueella. Komissio antoi 12 päivänä joulukuuta 2012 asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklan nojalla päätöksen, joka oli osoitettu neljälle kustantamolle ja Appllelle ("12 päivänä joulukuuta 2012 annettu päätös"). Päätöksellä neljän kustantamon ja Applen esittämät sitoumuk-

set tehtiin sitoviksi ja saatettiin menettely niiden osalta päätökseen. Päätöstä ei ollut osoitettu Penguinille, sillä se ei esittänyt kyseisenä ajankohtana sitoumuksia. Penguin päätti kuitenkin esittää sitoumuksia aiemmin tämän vuoden aikana.

- (3) Komissio teki 1 päivänä maaliskuuta 2013 alustavan arvioinnin Penguin-kustantamosta.
- (4) Penguin toimitti 16 päivänä huhtikuuta 2013 sitoumukset alustavassa arvioinnissa esitettyjen kilpailuongelmien ratkaisemiseksi ("alustavat sitoumukset").
- (5) Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistiin 19 päivänä huhtikuuta 2013 27 artiklan 4 kohdan mukainen tiedonanto, jossa pyydettiin kolmansia osapuolia esittämään huomautuksensa sitoumuksista kuukauden kuluessa niiden julkaisemisesta ("markkinatesti").
- (6) Komissio ilmoitti 23 päivänä toukokuuta 2013 Penguin-kustantamolle huomautuksesta, jonka se oli vastaanottanut kolmannelta osapuolelta markkinatestin aikana.
- (7) Neuvoo-antava komitea hyväksyi 28 päivänä kesäkuuta 2013 asetuksen (EY) N:o 1/2003 9 artiklaan perustuvan päätösluonnoksen. Kuulemismenettelyistä vastaava neuvonantaja antoi loppukertomuksensa 28 päivänä kesäkuuta 2013.

3. ALUSTAVASSA ARVIOINNISSA ESITETTY ONGELMAT

Agentuurisopimukset, joita ovat allekirjoittaneet Yhdysvalloissa ja Euroopan talousalueella Applen kanssa jokainen kyseisestä viidestä kustantamosta

- (8) Samaan tapaan kuin neljälle kustantamolle osoitetussa alustavassa arvioinnissa, komissio katsoi Penguin-kustantamolle osoitetussa alustavassa arvioinnissa, että ainakin kyseiset viisi kustantamoa olivat ilmaisseet toisilleen ennen

⁽¹⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Liiketoimi, joka johti Penguin Random House -nimellä tunnetun yhteisyrityksen luomiseen, saatiin päätökseen 1. heinäkuuta 2013. Sen seurauksena Penguin Group (USA), Inc. on muuttanut nimensä muotoon Penguin Group (USA), LLC ja The Penguin Publishing Company Limited on muuttanut nimensä muotoon Penguin Random House Limited. The Penguin Group (Pearson plc -yrityksen osa) on lakannut olemasta kun taas Dorling Kindersley Holdings Limited -yhtiön kustannustoiminta on siirretty Penguin Random House Limitedille tai sen tytäryhtiöille (joiden suhteen Penguin Random House Limitedillä on päätösvalta).

vuotta 2008 huolensa Amazonin (suuri vähittäisverkko-kauppa) myymien sähköisten kirjojen vähittäismyyntihintoista, jotka vastasivat tukkuhintoja tai alittivat ne. Komissio katsoi alustavasti, että viimeistään joulukuussa 2009 jokainen kyseisestä viidestä kustantamosta hankkiutui suoraan ja välillisesti (Applen välityksellä) yhteyksiin, joissa pyrittiin joko nostamaan sähköisten kirjojen vähittäismyyntihintoja Amazonin hintoja korkeammiksi (kuten Yhdistyneessä kuningaskunnassa) tai välttämään kyseisten hintojen tuloa ETA-alueelle (näin toimittiin Ranskassa ja Saksassa). Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kyseiset viisi kustantamoa aikoivat yhdessä Applen kanssa siirtää sähköisten kirjojen myynnissä maailmanlaajuisesti tukkumallista (jossa vähittäismyyjä määrittelee vähittäismyyntihinnat) agentuurimalliin (jossa kustantamo määrittelee vähittäismyyntihinnat) käyttäen samoja keskeisiä hinnoitteluehtoja ensiksi Applen ja myöhemmin muidenkin vähittäismyyjien (mukaan luettuna Amazon) kanssa.

- (9) Komissio katsoi alustavassa arvioinnissa, että tällaisen siirtymän toteuttamiseksi yhdessä jokainen kyseisistä viidestä kustantamosta paljasti toisilleen/Applelle ja/tai sai toisiltaan/Applelta tietoa, joka koski kyseisten viiden kustantamon aikeita seuraavien asioiden suhteen: i) aikovatko ne tehdä Yhdysvalloissa agentuurisopimuksen Applen kanssa ja ii) keskeisistä ehdoista, joilla kukin kyseisistä viidestä kustantamosta tekisi Yhdysvalloissa agentuurisopimuksen Applen kanssa mukaan luettuina vähittäismyyntihintaa koskeva suosituimmuuskohdelauseke, vähittäishintojen enimmäistasot ja Applelle maksettavan provision suuruus. Vähittäismyyntihintaa koskevan suosituimmuuskohdelausekkeen mukaan jokaisen kustantamon olisi noudatettava Applen iBookstoressa sellaisia matalampia hintoja, joilla samat sähköiset kirjat ovat saatavissa muista vähittäisverkko-kaupoista. Yhdessä muiden keskeisten hinnoitteluehtojen kanssa suosituimmuuskohdelauseke olisi johtanut kustantamoiden tulojen vähenemiseen, jos muut vähittäismyyjät olisivat jatkaneet sähköisten kirjojen myyntiä tuolloin markkinoilla vallinneeseen hintaan. Komission alustavassa arvioinnissa esittämän näkemyksen mukaan vähittäismyyntihintaa koskeva suosituimmuuskohdelauseke aiheutti kustantamoille sellaisia taloudellisia vaikutuksia, että lauseke muodosti painostuskeinon. Jokainen kyseisistä viidestä kustantamosta oli siinä asemassa, että se saattoi pakottaa Amazonin hyväksymään siirtymisen agentuurimalliin, koska se olisi saattanut muuten menettää kyseisten viiden kustantamon sähköisten kirjojen saannin, jos vähintään kyseisillä viidellä kustantamolla oli samaan aikaan sama kannustin toimia näin eikä Amazon voinut kestää sitä, että se menettäisi samanaikaisesti mahdollisuuden edes osaan vähintään jokaisen kyseisten viiden kustantamon sähköisten kirjojen valikoimasta.
- (10) Komissio oli alustavassa arvioinnissa sitä mieltä, että Applen tavoitteena oli päästää samaan vähittäishintatasoon kuin Amazon mutta tuottaa kuitenkin samalla haluamansa kate. Apple tiesi, että tämä tavoite ja kyseisten viiden kustantamon tavoite nostaa vähittäismyyntihinnat Amazonin määrittelemää tasoa korkeammiksi (tai välttää se, että Amazon alentaa hintoja) voidaan saavuttaa, jos Apple i) noudattaa ainakin joidenkin kyseisistä viidestä kustanta-

mosta esittämää ehdotusta ja tulee sähköisten kirjojen markkinoille agentuurimallilla eikä tukkumallilla ja ii) ilmoittaa jokaiselle kyseisistä viidestä kustantamosta, aikovatko ainakin muut kyseisistä viidestä kustantamosta tehdä Yhdysvalloissa Applen kanssa agentuurisopimuksen samoin keskeisin ehdoin.

SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 ja 3 kohta, ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 ja 3 kohta

- (11) Komission alustavan näkemyksen mukaan yhdessä toteutettu siirtyminen sähköisten kirjojen myynnissä tukkumallista agentuurimalliin, jossa käytetään maailmanlaajuisesti samoja keskeisiä hinnoitteluehtoja, muodostaa yhdenmukaistetun menettelytavan, jossa on tavoitteena joko nostaa sähköisten kirjojen vähittäismyyntihintoja Euroopan talousalueella tai estää halvemmin hinnoiteltujen sähköisten kirjojen tulo Euroopan talousalueelle.
- (12) Kyseisten viiden kustantamon ja Applen välinen yhdenmukaistettu menettelytapa vaikuttaa todennäköisesti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan SEUT-sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (13) Komission alustavan näkemyksen mukaan SEUT-sopimuksen 101 artiklan 3 kohtaa ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohtaa ei voida soveltaa tässä tapauksessa, koska kyseisissä määräyksissä vahvistetut kumulatiiviset ehdot eivät täyty.
- (14) Komission alustavassa arvioinnissa esiin tuomat kilpailuongelmat eivät koske agentuurimallin laillista käyttöä sähköisten kirjojen myynnissä. Penguin voi tehdä agentuurisopimuksia lopullisten sitoumusten mukaisesti, kunhan nämä sopimukset ja niiden ehdot eivät riko unionin kilpailulainsäädäntöä.
- (15) Alustavassa arvioinnissa ei myöskään puututtu kansallisiin lakeihin, jotka antavat kustantamoille mahdollisuuden määritellä sähköisten kirjojen vähittäishinnat oman harkintansa mukaan ("jälleenmyyntihintalait").

4. SITOUKSET JA MARKKINATESTI

- (16) Penguin ei ole yhtä mieltä komission 1 päivänä maaliskuuta 2013 tekemän alustavan arvioinnin kanssa. Vastatakseen komission alustavassa arvioinnissa esiin tuomiin

ongelmiin se on siitä huolimatta tarjonnut 16 päivänä huhtikuuta 2013 sitoumuksia, jotka ovat suurelta osin samanlaiset kuin aiemmin tarjotut sitoumukset, jotka tehtiin neljää kustantamoa sitoviksi komission 12 päivänä joulukuuta 2012 antamalla päätöksellä.

- (17) Penguinin esittämien sitoumusten keskeiset kohdat ovat seuraavat:
- (18) Jos Apple ei ole jo sitoumustensa perusteella irtisanonut Penguinin kanssa tehtyjä agentuurisopimuksia, Penguin irtisanoo sopimuksensa Applen kanssa viimeistään 14 päivän kuluessa sitoumukset sitoviksi tekevstä komission päätöksestä.
- (19) Penguin tarjoaa muille vähittäismyyjille kuin Apple mahdollisuuden irtisanoa sähköisten kirjojen myynnistä tehdyt agentuurisopimukset, jotka i) rajoittavat tai häiritsevät vähittäismyyjän mahdollisuutta asettaa vähittäishinta tai muuttaa tai laskea sitä taikka tarjota hinnanalennuksia tai tarjoushintoja tai ii) sisältävät Penguinin sitoumuksissa määritellyn hintaa koskevan suosituimuuskohtelulausekkeen. Jos vähittäismyyjä päättää olla hyödyntämättä mahdollisuutta irtisanoa tällainen sopimus, Penguin irtisanoo sopimuksen siinä vahvistetuin edellytyksin.
- (20) Penguin ei kahden vuoden ajan (niin kutsuttu "cooling-off-jakso") rajoita tai häiritse sähköisten kirjojen vähittäismyyjien mahdollisuutta asettaa sähköisten kirjojen vähittäishinnat tai muuttaa tai laskea niitä ja/tai mahdollisuutta tarjota alennushintoja tai mitä tahansa muita tarjouksia. Jos Penguin tekee edellä mainittujen sopimusten päättymisen jälkeen agentuurisopimuksen sähköisten kirjojen vähittäismyyjän kanssa, kyseinen vähittäismyyjä voi kahden vuoden ajan alentaa sähköisten kirjojen vähittäismyyntihintoja kokonaismäärällä, joka vastaa niiden palkkioiden kokonaismäärää, jotka kustantaja maksaa vähintään vuoden aikana kyseiselle vähittäismyyjälle sähköisten kirjojensa myynnistä kuluttajille, ja/tai käyttää tämän määrän minkä tahansa muunlaisten tarjousten tarjoamiseen.
- (21) Penguin ei viiden vuoden ajan tee sähköisten kirjojen myynnistä ETA-alueella sopimuksia, joihin sisältyy Penguinin sitoumuksissa täsmennetty suosituimuuskohtelulauseke (vähittäismyyntihintaa, tukkumyyntihintaa ja agentin palkkiota/tulon jakoa sekä liiketoimintamallia koskevat suosituimuuskohtelulausekkeet).
- (22) Komissio vastaanotti yhden huomautuksen vastauksena markkinatestiin.
- (23) Huomautus koski seikkoja, jotka eivät suoraan liity komission alustavassa arvioinnissa esiin tuomiin kilpailuongelmiin, lähinnä erilaisten tiedostomuotojen käyttöä ja digitaalisten oikeuksien hallintaa, joiden myötä osa sähköisistä kirjoista voi olla luettavissa vain tietyille sähköisten kirjojen lukijakunnan jäsenille, sekä Amazonin vahvaa markkina-asemaa ETA-alueella.

5. SITOUJUSTEN ARVIOINTI JA SUHTEELLISUUS

- (24) Komissio esitti alustavassa arvioinnissa alustavana näkemyksensä, että kyseisten viiden kustantamon keskinäisen ja niiden ja Applen välisen mahdollisen yhdenmukaistetun menettelytavan tavoitteena oli estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua Euroopan talousalueella.
- (25) Komissio katsoi 12 päivänä joulukuuta 2012 antamassaan päätöksessä, että Euroopan talousalueella ennen mahdollista yhdenmukaistettua menettelytapaa vallinneet kilpailuedellytykset olisi pääosin palautettava ("kilpailun palauttaminen").
- (26) Kyseiset neljä kustantamoa ja Apple tarjosivat sitoumuksia, joilla kilpailu palautettaisiin päättämällä asiaan liittyvät agentuurisopimukset ja sopimalla tietyistä rajoista sähköisiä kirjoja koskevien kaupallisten järjestelyjen uudelleen neuvottelua varten. Näin rajoihin kuului neljän kustantamon tapauksessa sekä cooling-off-jakso että hintaa koskevan suosituimuuskohtelulausekkeen kielto, ja Applen tapauksessa vähittäismyyntihintaa koskevan suosituimuuskohtelulausekkeen kielto.
- (27) Komissio katsoi, että kyseisten neljän kustantamon ja Applen tarjoamat lopulliset sitoumukset luovat yhdessä riittävän pitkänä ajanjaksona edellytykset kilpailun palauttamiselle Euroopan talousalueella. Sitoumukset toisivat riittävästi epävarmuutta kustantajien ja vähittäismyyjien tulevista aikeista liiketoimintamallien (tukku- vai agentuurimalli vai jokin uudenlainen malli) ja niissä käytettävien hinnoitteluehtojen suhteen. Ne myös vähentäisivät jokaisen kyseisten neljän kustantamon ja Applen kannustimia neuvotella sähköisiä kirjoja koskevia sopimuksia uudelleen samoin keskeisin ehdoin.
- (28) Penguinin sitoumukset palvelevat 12 päivänä joulukuuta 2012 annetun päätöksen aikaansaamaa kilpailun palauttamista.
- (29) Ensinnäkin Penguinin sitoumukset vaativat sitä irtisanomaan sen keskeiset agentuurisopimukset vähittäismyyjien kanssa (Applen kanssa tehtyjen agentuurisopimusten lisäksi). Ne täytyy irtisanoa 12 päivänä joulukuuta 2012 annetussa päätöksessä Applelle sitoviksi tehtyjen sitoumusten nojalla).
- (30) Toiseksi Penguinin sitoumusten mukaan kaksi vuotta kestävä cooling-off-jakso koskee kaikkia Penguinin sähköisiä kirjoja, joita Apple tai vähittäismyyjät tarjoavat.
- (31) Kolmanneksi Penguinin sitoumusten mukaan hintaa koskevan suosituimuuskohtelulausekkeen kielto koskee kaikkia uudelleen neuvoteltuja sopimuksia Penguinin ja vähittäismyyjien välillä (sen lisäksi 12 päivänä joulukuuta 2012 annetun Applea koskevat sitoumukset sitoviksi tehneen päätöksen mukaisesti vähittäismyyntihintaa koskevan suosituimuuskohtelulausekkeen kielto koskee kaikkia uudelleen neuvoteltuja sopimuksia Penguinin ja Applen välillä).

- (32) Komissio katsoo, että yhdessä niiden neljän kustantamon ja Applen sitoumusten kanssa, jotka 12 päivänä joulukuuta 2012 annettu päätös teki sitoviksi, Penguinin tarjoamat sitoumukset luovat riittävän pitkällä aikavälillä edellytykset kilpailun palauttamiselle.
- (33) Komissio katsookin, että Penguinin tarjoamat sitoumukset ovat riittäviä (sekä laajuudeltaan että kestoltaan) poistamaan komission alustavassa arvioinnissa esiin tuomat kilpailuongelmat. Penguin ei ole myöskään tarjonnut vähemmän rasittavia sitoumuksia, jotka asianmukaisesti poistaisivat kyseiset ongelmat.
- (34) Komissio on ottanut huomioon kolmansien osapuolten (myös markkinatestiin vastanneiden osapuolten) edut.
- 6. PÄÄTELMÄT**
- (35) Päätöksellä tehdään edellä mainitut sitoumukset Penguin-kustantamoa sitoviksi yhteensä viideksi vuodeksi päätöksen tiedoksi antamisesta lukuun ottamatta cooling-off-jaksoa koskevaa sitoumusta, joka on sitova yhteensä kahden vuoden ajan päätöksen tiedoksi antamisesta.
-

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

Vuoden 2014 vapaapäivät

(2013/C 378/15)

Belgique/België	1.1, 20.4, 21.4, 1.5, 2.5, 29.5, 30.5, 8.6, 9.6, 21.7, 15.8, 1.11, 2.11, 10.11, 11.11, 15.11, 25.12, 26.12, 27.12, 28.12, 29.12, 30.12, 31.12
България	1.1, 3.3, 18.4, 21.4, 1.5, 6.5, 24.5, 6.9, 22.9, 1.11, 24.12, 25.12, 26.12
Česká republika	1.1, 21.4, 1.5, 8.5, 5.7, 6.7, 28.9, 28.10, 17.11, 24.12, 25.12, 26.12
Danmark	1.1, 17.4, 18.4, 20.4, 21.4, 16.5, 29.5, 5.6, 8.6, 9.6, 24.12, 25.12, 26.12, 31.12
Deutschland	1.1, 18.4, 21.4, 1.5, 29.5, 9.6, 21.7, 15.8, 3.10, 1.11, 25.12, 26.12
Eesti	1.1, 24.2, 18.4, 20.4, 1.5, 8.6, 23.6, 24.6, 20.8, 24.12, 25.12, 26.12
Éire/Ireland	1.1, 17.3, 18.4, 21.4, 5.5, 2.6, 4.8, 27.10, 25.12, 26.12
Ελλάδα	1.1, 6.1, 3.3, 25.3, 18.4, 21.4, 1.5, 9.6, 15.8, 28.10, 25.12, 26.12
España	1.1, 18.4, 1.5, 15.8, 1.11, 6.12, 8.12, 25.12
France	1.1, 21.4, 1.5, 9.5, 29.5, 9.6, 14.7, 21.7, 15.8, 1.11, 25.12
Hrvatska	1.1, 6.1, 20.4, 21.4, 1.5, 19.6, 22.6, 25.6, 5.8, 15.8, 8.10, 1.11, 25.12, 26.12
Italia	1.1, 6.1, 21.4, 25.4, 1.5, 2.6, 15.8, 1.11, 8.12, 25.12, 26.12
Κύπρος/Kıbrıs	1.1, 6.1, 3.3, 25.3, 1.4, 18.4, 21.4, 1.5, 9.6, 15.8, 1.10, 28.10, 24.12, 25.12, 26.12
Latvija	1.1, 18.4, 21.4, 1.5, 2.5, 5.5, 23.6, 24.6, 17.11, 18.11, 24.12, 25.12, 26.12, 31.12
Lietuva	1.1, 16.2, 11.3, 20.4, 1.5, 4.5, 1.6, 24.6, 6.7, 15.8, 1.11, 24.12, 25.12, 26.12
Luxembourg	1.1, 21.4, 1.5, 29.5, 9.6, 23.6, 15.8, 1.11, 25.12, 26.12
Magyarország	1.1, 15.3, 21.4, 1.5, 9.6, 20.8, 23.10, 1.11, 25.12, 26.12
Malta	1.1, 10.2, 19.3, 31.3, 18.4, 1.5, 7.6, 29.6, 15.8, 8.9, 21.9, 8.12, 13.12, 25.12
Nederland	1.1, 20.4, 21.4, 27.4, 29.5, 8.6, 9.6, 25.12, 26.12
Österreich	1.1, 6.1, 21.4, 1.5, 29.5, 9.6, 19.6, 15.8, 26.10, 1.11, 8.12, 25.12, 26.12
Polska	1.1, 6.1, 20.4, 21.4, 1.5, 3.5, 8.6, 19.6, 15.8, 1.11, 11.11, 25.12, 26.12
Portugal	1.1, 18.4, 20.4, 25.4, 1.5, 10.6, 15.8, 8.12, 25.12
România	1.1, 2.1, 20.4, 21.4, 1.5, 8.6, 9.6, 15.8, 30.11, 1.12, 25.12, 26.12

Slovenija	1.1, 8.2, 1.4, 1.5, 2.5, 25.6, 15.8, 31.10, 1.11, 25.12, 26.12
Slovensko	1.1, 6.1, 18.4, 21.4, 1.5, 8.5, 5.7, 29.8, 1.9, 15.9, 1.11, 17.11, 24.12, 25.12, 26.12
Suomi/Finland	1.1, 6.1, 18.4, 21.4, 1.5, 29.5, 21.6, 1.11, 6.12, 25.12, 26.12
Sverige	1.1, 6.1, 18.4, 21.4, 1.5, 29.5, 21.6, 1.11, 25.12, 26.12
United Kingdom	Wales and England: 1.1, 18.4, 21.4, 5.5, 26.5, 4.8, 1.12, 25.12, 26.12 Northern Ireland: 1.1, 17.3, 18.4, 21.4, 5.5, 26.5, 14.7, 25.8, 25.12, 26.12 Scotland: 1.1, 2.1, 18.4, 5.5, 26.5, 4.8, 1.12, 25.12, 26.12

Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY (sähkődirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Slovakian hallituksen ilmoitus yrityksen Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. as nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Slovakiassa – Sähkön siirtoverkonhaltija

(2013/C 378/16)

Slovakian sääntelyviranomaisen annettua 14. lokakuuta 2013 lopullisen päätöksensä yrityksen Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. as sertifioimisesta omistajuudeltaan eriytetyksi siirtoverkonhaltijaksi (sähkődirektiivin 9 artikla) Slovakia on ilmoittanut komissiolle kyseisen yrityksen virallisesta hyväksymisestä ja nimeämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman sähkődirektiivin 10 artiklan mukaisesti Slovakiassa toimivaksi siirtoverkonhaltijaksi.

Lisätietoja on saatavilla seuraavasta osoitteesta:

Ministry of Economy
Mierová 19
827 15 Bratislava 212
SLOVENSKO/SLOVAKIA
<http://www.economy.gov.sk>

Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (kaasudirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Slovakian hallituksen ilmoitus yrityksen eustream, a.s.as nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Slovakiassa – Kaasun siirtoverkonhaltija

(2013/C 378/17)

Slovakian sääntelyviranomaisen annettua 28. lokakuuta 2013 lopullisen päätöksensä yrityksen eustream, a. s. as sertifioimisesta riippumattomaksi siirtoverkonhaltijaksi (kaasudirektiivin IV luku) Slovakia on ilmoittanut komissiolle kyseisen yrityksen virallisesta hyväksymisestä ja nimeämisestä Slovakiassa toimivaksi siirtoverkonhaltijaksi kaasudirektiivin 10 artiklan mukaisesti.

Lisätietoja on saatavilla seuraavasta osoitteesta:

Ministry of Economy
Mierová 19
827 15 Bratislava 212
SLOVENSKO/SLOVAKIA
<http://www.economy.gov.sk>

Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (kaasudirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Ranskan hallituksen ilmoitus yritysten GRTgaz ja TIGF nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Ranskassa

(2013/C 378/18)

Ranskan sääntelyviranomaisen (Commission de régulation de l'énergie) annettua 26. tammikuuta 2012 lopulliset päätöksensä yritysten GRTgaz ja TIGF sertifiomisesta riippumattomaksi siirtoverkonhaltijaksi (kaasudirektiivin IV luku) Ranska on ilmoittanut komissiolle kyseisten yritysten virallisesta hyväksymisestä ja nimeämisestä Ranskassa toimivaksi siirtoverkonhaltijaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston kaasudirektiivin 10 artiklan mukaisesti.

Lisätietoja on saatavilla seuraavasta osoitteesta:

Ministère de l'écologie, du développement durable et de l'énergie
Direction générale de l'énergie et du climat
Arche Nord
92055 La Défense Cedex
FRANCE

<http://www.developpement-durable.gouv.fr>

Hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/22/EY 3 artiklan 2 kohdan mukainen Italian tasavallan taloudellisen kehittämisen ministeriön ilmoitus

(2013/C 378/19)

Taloudellisen kehittämisen ministeriö ilmoittaa saaneensa yrityksiltä Northsun Italia SpA (yksinomainen edustaja), jonka osuus on 75 prosenttia, Petrorep Italiana SpA, jonka osuus on 15 prosenttia, ja Aleanna Resources LLC, jonka osuus on 10 prosenttia, lupahakemuksen (ns. ZANZA-lupa), joka koskee hiilivetyjen etsimistä Emilia Romagnan alueella ja erityisesti Ferraran maakunnassa, alueella jonka pituus- ja leveyspiirien rajat kulkevat seuraavassa taulukossa esitettyjen maantieteellisten koordinaattien ja kulmapisteiden kautta:

Kulmapisteet	Maantieteelliset koordinaatit	
	Läntistä pituutta Monte Mario	Pohjoista leveyttä
a	– 0°37′	44°51′
b	– 0°35′	44°51′
c	– 0°35′	44°50′
d	– 0°37′	44°50′

Edellä ilmoitetut koordinaatit on määritetty Istituto Geografico Militaren (I.G.M.) kansallisen kartoitusjärjestelmän mukaisesti – mittakaavassa 1:100 000 laaditun Italian kartan lehti nro 76.

Tämän kuvauksen perusteella alueen pinta-ala on 4,89 km².

Taloudellisen kehittämisen ministeriö julkaisee edellä mainitun direktiivin, 25. marraskuuta 1996 annetun asetuksen nro 625 4 §:n, 4. maaliskuuta 2011 annetun ministeriön asetuksen ja 22. maaliskuuta 2011 annetun määräyksen mukaisesti ilmoituksen, jotta muut kiinnostuneet tahot voivat jättää hiilivetyjen etsimistä samalla, edellä esitettyjen kulmapisteiden ja koordinaattien rajaamalla alueella koskevia kilpailevia lupahakemuksia.

Etsimisluvan myöntämisvaltuudet on annettu taloudellisen kehittämisen ministeriön energiaosaston kaivannais- ja energiavaroista vastaavan viraston VI jaostolle.

Kaivostoiminnan harjoittamisluvan myöntämistä koskevat säännöt määritellään tarkemmin seuraavissa sääöksissä:

21. heinäkuuta 1967 annettu laki nro 613, 9. tammikuuta 1991 annettu laki nro 9, 25. marraskuuta 1996 annettu asetus nro 625, 4. maaliskuuta 2011 annettu ministeriön asetus ja 22. maaliskuuta 2011 annettu määräys.

Hakemukset on jätettävä kolmen kuukauden kuluessa tämän ilmoituksen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Määräajan päättymisen jälkeen jätettyjä hakemuksia ei oteta huomioon.

Hakemukset on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen:

Ministero dello Sviluppo Economico
Dipartimento per l'energia
Direzione generale delle risorse minerarie ed energetiche
Divisione VI
Via Molise 2
00187 Roma RM
ITALIA

Hakemus ja siihen liittyvät asiakirjat voidaan jättää myös sähköisesti seuraavaan osoitteeseen: ene.rme.div6@pec.sviluppoeconomico.gov.it. Tällöin on käytettävä hakijayrityksen laillisen edustajan digitaalista allekirjoitusta.

22. joulukuuta 2010 annetun pääministerin asetuksen nro 22 liitteessä A olevan 2 kohdan mukaisesti etsimisluvan myöntämismenettely saa kestää enintään 180 päivää.

V

(Ilmoitukset)

HALLINNOLLISET MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

Ehdotuspyyntö – Herkules II/2013/koulutus

(2013/C 378/20)

1. Tavoitteet ja painopisteet

Ehdotuspyyntö liittyy Herkules II -ohjelmaa koskevan päätöksen 1 artiklan a ja b alakohdan nojalla toteutettaviin toimiin, joissa on kyse koulutuksen, seminaarien ja konferenssien järjestämisestä petosten, lahjonnan ja muun laittoman toiminnan torjuntaa sekä petosten estämistä ja havaitsemista koskevien politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa varten.

2. Tukikelpoiset hakijat

Kaikki jäsenvaltioiden tai Herkules II -ohjelman 3 artiklassa tarkoitettujen unionin ulkopuolisten maiden kansalliset tai alueelliset hallintoviranomaiset, jotka edesauttavat unionin toiminnan vahvistamista sen taloudellisten intressien suojelemiseksi.

3. Budjetti ja hankkeen kesto

Kokonaisbudjetiksi arvioidaan 1 000 000 euroa.

EU:n yhteisrahoitusosuus on enimmillään 80 prosenttia tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Koulutuksen täytyy liittyä hankkeeseen, joka alkaa aikaisintaan 15. kesäkuuta 2014 ja päättyy viimeistään 15. kesäkuuta 2015.

4. Määräaika

Hakemukset täytyy lähettää komissiolle viimeistään **6. maaliskuuta 2014**.

5. Lisätietoja

Ehdotuspyynnön koko teksti, hakulomake ja aiheeseen liittyvät asiakirjat ovat saatavilla englanniksi osoitteessa:

http://ec.europa.eu/anti_fraud/about-us/funding/training/index_en.htm

Hakemusten täytyy noudattaa edellä mainituissa teksteissä asetettuja kriteerejä, ja ne täytyy toimittaa annetuilla hakemuslomakkeilla.

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä

(Asia COMP/M.7052 – Lloyds Development Capital/PostNL/TNT Post UK)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2013/C 378/21)

1. Komissio vastaanotti 16 päivänä joulukuuta 2013 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla brittiläinen yritys Lloyds Development Capital (Holdings) Limited (LDC) ja alankomaalainen yritys PostNL NV (PostNL) hankkivat sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun yhteisen määräysvallan brittiläisessä yrityksessä TNT Post UK ostamalla osakkeita.
2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:
 - LDC on erikoistunut yksityiseen pääomasijoittamiseen ja keskittyy erityisesti velkarahoitteisiin toimivan johdon yritysostoihin, institutionaalisen sijoittajan suorittamiin yritysostoihin ja kehityspääomaan liittyviin liiketoimiin alueellisten konttorien muodostaman verkoston välityksellä pääasiassa Yhdistyneen kuningaskunnan alueella. Se on kaikenlaisia rahoituspalveluja, kuten vähittäis- ja tukkupankkitoimintaa, vakuutus- ja salkunhoitopalveluja, tarjoavan Lloyds Banking Group plc:n kokonaan omistama tytäryhtiö,
 - PostNL tarjoaa kirje- ja pakettipostipalveluja ja niiden tukipalveluja sekä fyysisessä että digitaalisessa muodossa kotimarkkinoillaan Alankomaissa sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Saksassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Belgiassa (ja muualla). Yhdistyneessä kuningaskunnassa PostNL tarjoaa palveluja TNT Post UK:n ja Spring Global Mailin kautta,
 - TNT Post UK toimii kokonaan omistamiensa operatiivisten tytäryhtiöiden muodostaman verkoston kautta ja tarjoaa postipalveluja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua EY:n sulautuma-asetuksen soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin.
4. Komissio pyytää kolmansiä osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksilla (+32 22964301), sähköpostitse osoitteeseen COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu tai postitse viitteellä COMP/M.7052 – Lloyds Development Capital/PostNL/TNT Post UK seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 ("EY:n sulautuma-asetus").

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.7112 – Sigma Alimentos/Campofrío)
Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(2013/C 378/22)

1. Komissio vastaanotti 16 päivänä joulukuuta 2013 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla meksikolaisen yrityksen Alfa, S.A.B. de C.V. (Alfa) määräysvallassa viime kädessä oleva meksikolainen yritys Sigma Alimentos, SA de C.V. (Sigma) hankkii sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun yksinomaisen määräysvallan espanjalaisessa yrityksessä Campofrío Food Group, SA (Campofrío) ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

— Alfa: tytäryhtiö Sigma toimii lihajalosteiden, juuston, jogurtin, esivalmistettujen aterioiden ja juomien tuotannon, jakelun ja myynnin alalla. Alfa toimii lisäksi maakaasun ja öljyn, petrokemian tuotteiden, alumiinikomponenttien ja televiestintäpalvelujen alalla,

— Campofrío: lihajalostetuotteiden valmistus ja myynti.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua EY:n sulautuma-asetuksen soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin. Asia soveltuu mahdollisesti käsiteltäväksi menettelyssä, joka on esitetty komission tiedonannossa yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston EY:n sulautuma-asetuksen ⁽²⁾ nojalla.

4. Komissio pyytää kolmansiä osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksilla (+32 22964301), sähköpostitse osoitteeseen COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu tai postitse viitteellä COMP/M.7112 – Sigma Alimentos/Campofrío seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1 ("EY:n sulautuma-asetus").

⁽²⁾ EUVL C 56, 5.3.2005, s. 32 ("tiedonanto yksinkertaistetusta menettelystä").

OIKAISUJA

Oikaisu ehdotuspyyntöihin, joiden perusteella myönnetään apurahoja vuotta 2013 koskevasta Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) monivuotisesta työohjelmasta vuosina 2007–2013

(Euroopan unionin virallinen lehti C 361, 11. joulukuuta 2013)

(2013/C 378/23)

Sivulla 8:

korvataan: "Ehdotukset on jätettävä viimeistään 17. maaliskuuta 2014.",

seuraavasti: "Ehdotukset on jätettävä viimeistään 11. maaliskuuta 2014."

**Oikaisu ehdotuspyyntöön, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T)
vuoden 2013 työohjelmasta vuosina 2007–2013**

(Euroopan unionin virallinen lehti C 361, 11. joulukuuta 2013)

(2013/C 378/24)

Sivulla 7:

korvataan: "Ehdotukset on jätettävä viimeistään 17. maaliskuuta 2014."

seuraavasti: "Ehdotukset on jätettävä viimeistään 11. maaliskuuta 2014."

2013/C 378/14	Tiivistelmä komission päätöksestä, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013, euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (Asia COMP/39.847/E-BOOKS) (tiedoksiannettu numerolla C(2013) 4750) ⁽¹⁾	25
---------------	---	----

JÄSENVALTIOIDEN TIEDOTTEET

2013/C 378/15	Vuoden 2014 vapaapäivät	29
2013/C 378/16	Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY (sähkődirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Slovakian hallituksen ilmoitus yrityksen Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. as nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Slovakiassa – Sähkön siirtoverkonhaltija	31
2013/C 378/17	Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (kaasudirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Slovakian hallituksen ilmoitus yrityksen eustream, a.s.as nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Slovakiassa – Kaasun siirtoverkonhaltija	31
2013/C 378/18	Maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY (kaasudirektiivi) 10 artiklan 2 kohdan nojalla annettu Ranskan hallituksen ilmoitus yritysten GRTgaz ja TIGF nimeämisestä siirtoverkonhaltijaksi Ranskassa	32
2013/C 378/19	Hiilivetyjen etsintään, hyödyntämiseen ja tuotantoon tarkoitettujen lupien antamisen ja käytön edellytyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/22/EY 3 artiklan 2 kohdan mukainen Italian tasavallan taloudellisen kehittämisen ministeriön ilmoitus	33

V Ilmoitukset

HALLINNOLLISET MENETTELYT

Euroopan komissio

2013/C 378/20	Ehdotuspyyntö – Herkules II/2013/koulutus	34
---------------	---	----

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

Euroopan komissio

2013/C 378/21	Ennakkoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.7052 – Lloyds Development Capital/PostNL/TNT Post UK) ⁽¹⁾	35
2013/C 378/22	Ennakkoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.7112 – Sigma Alimentos/Campofrío) – Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia ⁽¹⁾	36

Oikaisuja

2013/C 378/23	Oikaisu ehdotuspyyntöihin, joiden perusteella myönnetään apurahoja vuotta 2013 koskevasta Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) monivuotisesta työohjelmasta vuosina 2007–2013 (EUVL C 361, 11.12.2013)	37
2013/C 378/24	Oikaisu ehdotuspyyntöön, jonka perusteella myönnetään apurahoja Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) vuoden 2013 työohjelmasta vuosina 2007–2013 (EUVL C 361, 11.12.2013)	38

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä*, ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI